NOTA

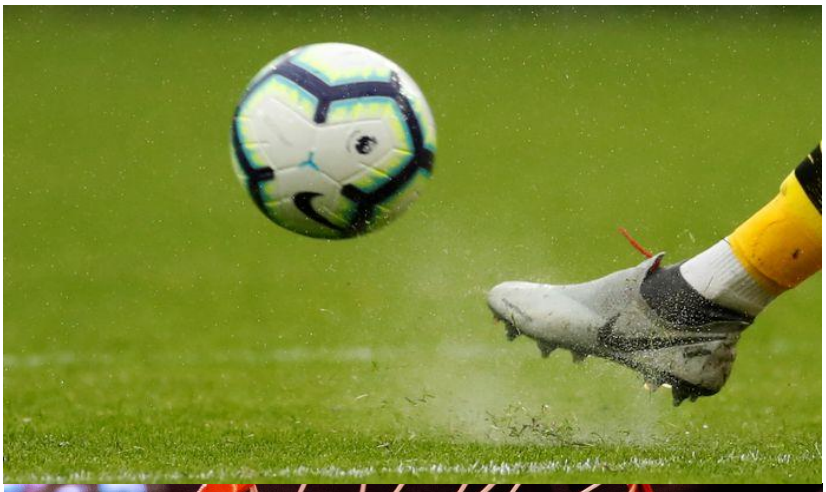

DE AFTRAP

ONTWIKKELINGEN SPORTACCOMMODATIES 2021-2030

GEMEENTE WEERT

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
1.1. Inleiding 3
1.2. Aanleiding 3
1.3. Doelstelling 4
1.4. Afbakening 4
1.5. Coronacrisis 4
1.6. Leeswijzer 4

2. Binnensportaccommodaties 5
2.1. Inleiding 5
2.2. Ontwikkelingen 2015-2020 5
2.2.1. Keuzes beleidsnota binnensportaccommodaties 2015-2020 5
2.2.2. Overige ontwikkelingen in de periode 2015-2020 5
2.3. Accommodatiebestand 2020 6
2.3.1. Gymzalen, sportzalen en sporthallen 6
2.3.2. Verenigingsaccommodaties 7
2.4. Ontwikkeling gebruiksvraag 7
2.4.1. Scholen 8
2.4.2. Sportverenigingen, topsport en talentontwikkeling 9
2.4.3. Overige sportgroepen 10
2.5. Bezetting van de accommodaties 11
2.5.1. Bezetting Weert 11
2.5.2. Bezetting Stramproy 12
2.5.3. Bezetting Altweerterheide 12
2.5.4. Knelpunten 12

3. Buitensportaccommodaties 13
3.1. Inleiding 13
3.2. Ontwikkelingen accommodaties 2004-2020 13
3.2.1. Voetbal 13
3.2.2. Tennis 14
3.2.3. Hockey, atletiek, handboogschieten en honkbal 14
3.2.4. Overige ontwikkelingen 14
3.3. Accommodatiebestand 2020 15
3.3.1. Gemeentelijke accommodaties 15
3.3.2. Niet-gemeentelijke accommodaties 16
3.4. Ontwikkeling gebruik 16
3.4.1. Ontwikkeling gebruik voetbalaccommodaties 16
3.4.2. Ontwikkeling gebruik tennisaccommodaties 17

3.4.3. Ontwikkeling gebruik hockey-, atletiek-, handboog- en honkbalaccommodatie 19
3.4.4. Ontwikkeling overig gebruik 19

4. Ontwikkelingsrichting periode 2021-2030 21
4.1. Inleiding 21
4.2. Analyse accommodatiebestand in relatie tot de ontwikkelingen 21
4.2.1. Binnensportaccommodaties 21
4.2.2. Buitensportaccommodaties 22
4.3. Ontwikkelingsrichtingen binnensportaccommodaties 24
4.4. Ontwikkelingsrichting buitensportaccommodaties 27
4.5. Kosten 29

Bijlage 30
Overzichtskaartjes binnen-en buitensportaccommodaties

1. Inleiding

1.1. Inleiding

De gemeente Weert beschikt over een breed pakket aan binnen- en buitensportaccommodaties. De primaire gebruikersgroepen zijn scholen en sportverenigingen. Bij de scholen heeft de gemeente een wettelijke taak om te zorgen voor huisvesting van de sportactiviteiten. Voor de sportverenigingen is dit geen wettelijke verplichting, maar een maatschappelijke taak die gemeenten van oudsher vervullen. Op deze wijze is er een landelijke structuur ontstaan van betaalbare voorzieningen voor sportverenigingen.
Het aanbod aan sportaccommodaties (aantal en soorten) verschilt per gemeente. Gemeenten maken hierin eigen keuzes. Deze keuzes hangen samen met factoren als het aantal inwoners, de ruimtelijke spreiding van de inwoners, een eventuele 'centrumfunctie' en met andere factoren zoals de noodzaak om de voorzieningen aan te bieden, de populariteit van bepaalde sporttakken in de gemeente / de regio en eventuele specifieke ambities van een gemeente.

De vraag naar gebruik van de sportaccommodaties is altijd in beweging. De demografische ontwikkeling, trends in de sportbeoefening en specifieke behoeften en ambities van gebruikers hebben effect op de vraag in kwantitatieve en kwalitatieve zin. Door het monitoren van deze ontwikkelingen en overleg met gebruikers kan worden beoordeeld of er aanpassingen nodig zijn en hoe dit het beste kan worden ingevuld. Dit gebeurt periodiek zodat hierbij integrale afwegingen kunnen worden gemaakt (beleidsontwikkeling). Deze integrale afwegingen dienen ook bij (tussentijdse) grote ontwikkelingen steeds te worden betrokken.

Bij het sportaccommodatiebeleid zijn tot op heden de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- behoud van een goede aansluiting tussen vraag en aanbod (kwantitatief en kwalitatief);
- een efficiënte clustering van accommodaties, waarbij er sprake is van een logische clustering van sport- en onderwijsvoorzieningen.

Bovenstaande betekent in de praktijk niet dat alle de wensen van alle gebruikers worden ingewilligd en ook niet dat er wordt ingezet op zo min mogelijk locaties. Bij de uiteindelijke voorstellen en keuzes spelen financiële, ruimtelijke en maatschappelijke aspecten een rol.

1.2. Aanleiding

De laatste integrale beleidsontwikkeling voor de sportaccommodaties dateert uit respectievelijk 2004 / 2007 (binnen- en buitensportaccommodaties) en 2015 (binnensportaccommodaties). Daarnaast zijn er vanaf 2014 een aantal voorzieningenplannen (maatschappelijke voorzieningen) uitgewerkt op wijk- en dorpsniveau. Ook hierin zijn keuzes op het gebied van de sportaccommodaties vastgelegd.

Momenteel is een nieuwe beleidsontwikkeling voor de sportaccommodaties gewenst voor de periode 2021-2030. Er zijn in deze periode relatief veel investeringen vereist op het niveau van renovatie / nieuwbouw. Dit vraagt om duidelijke afwegingen in een breed kader. Aandachtspunt hierbij is de inzet op verduurzaming van (gemeentelijke) accommodaties. Bij de buitensportaccommodaties zijn de voorzieningen waarbij verduurzaming kan worden gerealiseerd voor een groot deel eigendom van de verenigingen.
Daarnaast zijn er tevens een aantal belangrijke ontwikkelingen en behoeften bij gebruikers, waaronder:
- een daling van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs;
- een verplichte uitbreiding van het bewegingsonderwijs binnen het lesrooster van het basisonderwijs vanaf uiterlijk 2023;
- een blijvend hoge vraag naar gebruik van de sporthallen in Weert;
- behoefte van het topbasketbal aan extra ruimte en aanvullende faciliteiten;
- knelpunten bij de voetbal- en tennisverenigingen door een verdere daling van het aantal leden in de afgelopen jaren.

1.3. Doelstelling

Deze nota heeft het volgende doel:
- Het in beeld brengen van de actuele en toekomstige ontwikkelingen bij de gebruikers van de sportaccommodaties die een effect hebben op de gebruiksvraag;
- Het vertalen hiervan in voorlopige keuzes en onderzoeksvragen met betrekking tot de ontwikkeling van het accommodatiebestand voor de periode 2021-2030.

De voorlopige keuzes en onderzoeksvragen worden na het vaststellen van deze nota bij de gebruikers getoetst. Daarnaast worden de gebruikers betrokken in de uitvoering van de onderzoeken. De resultaten hiervan worden vertaald in een definitieve nota met definitieve keuzes en kaders voor eventueel noodzakelijke vervolgonderzoeken. Het doel is dat de definitieve nota medio 2021 gereed is.

1.4. Afbakening

Deze nota beperkt zich tot de volgende accommodaties:
- Sporthallen, sportzalen, gymzalen en de turnhal.
- De gemeentelijke buitensportaccommodaties (sportparken).
- Eigen accommodaties van verenigingen zijn in beeld gebracht en worden waar nodig betrokken.

1.5. Coronacrisis

De corona-crisis heeft een groot effect op de samenleving in vele opzichten. Het is nog onduidelijk hoe lang deze situatie duurt en of het leidt tot blijvende effecten op de sportbeoefening en het gebruik van de sportaccommodaties. Met dit is aspect in deze nota nog geen rekening gehouden, maar het wordt zo goed als mogelijk betrokken bij de verdere uitwerking.

1.6. Leeswijzer

- In de hoofdstukken 2 en 3 zijn de ontwikkelingen in beeld gebracht op het gebied van respectievelijk de binnen- en de buitensportaccommodaties: welke veranderingen zijn de laatste jaren doorgevoerd in het accommodatiebestand, hoe heeft het gebruik zich ontwikkeld, welke ontwikkeling verwachten we hierin de komende jaren en welke specifieke wensen en behoeften zijn er vanuit de gebruikers?
- Hoofdstuk 4 start met een analyse van het accommodatiebestand in relatie tot de ontwikkelingen en verwachtingen zoals beschreven in de hoofdstukken 2 en 3. Op basis hiervan is vervolgens een ontwikkelingsrichting uitgewerkt voor de periode 2021-2030. Welke wijzigingen zijn gewenst, op welke termijn en welke stappen worden gezet om te komen tot definitieve keuzes?

2. Binnensportaccommodaties

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de ontwikkelingen in beeld gebracht op het gebied van de binnensportaccommodaties: welke veranderingen zijn de laatste jaren doorgevoerd in het accommodatiebestand, hoe heeft het gebruik zich ontwikkeld, welke ontwikkeling verwachten we hierin de komende jaren en welke specifieke wensen en behoeften zijn er vanuit de gebruikers? Achtereenvolgens komt aan de orde:

Paragraaf 2.2.	Ontwikkelingen accommodaties in de periode 2015-2020.
Paragraaf 2.3.	Overzicht van het huidige accommodatiebestand.
Paragraaf 2.4.	Ontwikkeling van de gebruiksvraag 2015-2020 en 2021-2030.
Paragraaf 2.5.	Actuele bezetting van de accommodaties en knelpunten op dit gebied.

2.2. Ontwikkelingen 2015-2020

2.2.1. Keuzes beleidsnota binnensportaccommodaties 2015-2020

In december 2014 is de beleidsnota 'Binnensportaccommodaties, ontwikkelingen in de periode 2015-2020' vastgesteld. Belangrijke onderdelen uit het uitvoeringsprogramma waren de sluiting van de oude gymzalen Boshoven en Beatrixlaan en de sluiting van sportzaal Moesel (bekend als de microhal). Bij het Kennis- en Expertise Centrum aan de Beatrixlaan werd een nieuwe sportzaal gerealiseerd. Bij de sporthal in Stramproy werden kleedlokalen bijgebouwd en bij gymzaal Aan de Bron kwam een extra bergruimte. Verder werd er onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een turnaccommodatie. Dit onderzoek heeft geleid tot een keuze voor realisatie van een accommodatie in de sporthal op het voormalige KMS-terrein in samenwerking met de eigenaar Horne Quartier. Het enige onderdeel van het uitvoeringsprogramma dat niet is gerealiseerd, is het aanpassen van de tribune in sporthal St. Theunis. De uitgewerkte aanpassing bleek uiteindelijk niet haalbaar binnen de geldende veiligheidseisen. Verder werden op grond van het uitvoeringsprogramma een aantal kleinere renovaties uitgevoerd.

Naast bovenstaand uitvoeringsprogramma zijn in de beleidsnota een aantal keuzes vastgelegd welke opnieuw worden betrokken bij de keuzes voor de periode 2021-2030. Dit betreft de keuze voor het sluiten van gymzaal Molenveld of de gymzaal bij Het Kwadrant bij een verdere daling van de vraag. Daarnaast is ervoor gekozen om de sporthal in Altweerterheide vooralsnog te behouden. Behoud van deze hal versus het realiseren van extra capaciteit in Weert is al langere tijd een vraagstuk. Diverse aspecten maakten dat in 2014 nog is gekozen voor behoud van de hal. Belangrijk was ook de keuze om geen aparte topsporthal te realiseren. Dit werd vanuit financieel oogpunt niet als realistisch beoordeeld. Tot slot is vastgelegd dat de gemeente de hockeysport alleen buiten faciliteert, maar dat de hockeyvereniging voor het zaalhockey in de winter wel de vrije ruimte in sporthal Altweerterheide kan blijven gebruiken.

2.2.2. Overige ontwikkelingen in de periode 2015-2020

Buiten de vastgestelde keuzes in het uitvoeringsprogramma van de beleidsvisie hebben in de periode 2015-2020 nog een aantal ontwikkelingen plaatsgevonden:

- In 2017 zijn brede voorzieningenplannen (maatschappelijke voorzieningen) voor Altweerterheide en Swartbroek opgesteld. In het plan voor Altweerterheide is vastgelegd dat de sporthal kan worden ingezet voor grotere dorpse activiteiten, zodat de gemeenschap minder afhankelijk is van de andere zaalaanbieders. In het plan voor Swartbroek is ten aanzien van de gymzaal vastgesteld dat het gebruik laag is en er geen dringende noodzaak is voor behoud van deze voorziening. De gemeente dwingt echter geen sluiting af zo lang exploitatie voor de eigenaar (Stichting Accommodatie Swartbroek) haalbaar is. In 2026 (einde erfpachttermijn) worden afspraken gemaakt over de toekomst van de gymzaal. Tot die tijd blijft de gemeente een exploitatievergoeding betalen voor het gebruik van de gymzaal door de basisschool.

- Stichting LVO (voortgezet onderwijs) heeft in 2018 het hoofdgebouw van de schoollocatie van de Philips van Horne SG gerenoveerd, inclusief de gymzalen en sportzaal. LVO heeft hiermee ingezet op een verlenging van de levensduur van het gebouw tot 2038. De gemeente heeft een financiële bijdrage gedaan voor het maken van een aparte ingang voor de binnen het gebouw gelegen sportzalen. Hierdoor is de mogelijkheid voor gebruik door sportverenigingen verbeterd;
- In 2018 is het topbasketbal door BAL overgenomen van BSW. Overname van de businessclub die door BSW is aangebouwd aan sporthal Boshoven, was financieel niet haalbaar. Het erfpachtrecht, waarvan het pand onderdeel uitmaakt, is toen door de bank geveild en in 2019 handen gekomen van een investeerder. Door de beperkte gebruiksmogelijkheden op grond van het bestemmingsplan is de ruimte nog niet verhuurd en staat deze leeg;
- In 2019 is de uitstraling van sporthal Boshoven verbeterd en is er een nieuwe basketbalvloer aangeschaft voor deze hal. Dit was nodig op grond van eisen vanuit de bond om de topsportactiviteiten (eredivisie basketbal) te kunnen voortzetten;
- In respectievelijk 2016 en 2019 zijn de exploitanten van de kantines in de sporthallen Boshoven en Aan de Bron gestopt. De kantines zijn, conform de werkwijze bij sporthal St. Theunis, in gebruik gegeven aan de verenigingen. Zij hebben gebruiksrecht gekoppeld aan het gebruik van de accommodatie en zijn zelf verantwoordelijk voor instandhouding van de inrichting. Met basketbalvereniging BAL wordt per 1 oktober 2020 een para-commerciële huurovereenkomst gesloten. Dit is nodig omdat BAL de horeca breder wil invullen in verband met de topsportactiviteiten;
- Handboogvereniging De Batavieren-Treffers heeft zich eind 2019 opgeheven. Het was voor de vereniging niet meer haalbaar de eigen binnenaccommodatie op sportpark Graswinkel te exploiteren. De erfpachtovereenkomst is daarom opgezegd en de accommodatie is hierdoor 'vervallen' aan de gemeente. Voetbalvereniging MMC Weert heeft interesse in gebruik van deze accommodatie. Met MMC is overeengekomen dat zij tot december 2020 de tijd heeft om hiervoor een plan uit te werken.

2.3. Accommodatiebestand 2020

2.3.1. Gymzalen, sportzalen en sporthallen

Onderstaand een overzicht van de huidige gymzalen, sportzalen en sporthallen in Weert gesplitst naar kern. In het overzicht zijn ook de bouwjaren, de eigenaar en de exploitant aangegeven.

Weert

Accommodatie	**Bouwjaar**	**Eigendom**	**Exploitatie**
Gymzaal in Het Kwadrant	1972	Stichting LVO	Stichting LVO
Gymzalen (2) en sportzaal in Ph. van Horne SG	1972	Stichting LVO	Stichting LVO
Gymzaal Molenveld	1976	Gemeente	Gemeente
Sporthal Boshoven	1982	Gemeente	Gemeente
Sporthal Aan de Bron Gymzaal Aan de Bron	2009	Gemeente	Gemeente
Gymzaal in Het College	2011	Stichting LVO	Stichting LVO
Gymzaal Markeent	2011	Wonen Limburg	Gemeente
Sporthal St. Theunis	2011	Gemeente	Gemeente
Sportzaal KEC	2018	Coöperatie Regionaal Kennis en Expertise Centrum U.A.	Gemeente
Turnhal	2018*	Horne Quartier	Gemeente

*het bouwjaar van de sporthal is circa 1990.

Dorpen

Accommodatie	Bouwjaar	Eigendom	Exploitatie
Sportzaal De Grenslibel, Stramproy	1972	Gemeente	Gemeente
Sporthal De Grenslibel, Stramproy	1990	Gemeente	Gemeente
Sporthal Op den Das, Altweerterheide	1988	Gemeente	Gemeente
Gymzaal Swartbroek, Swartbroek	1985	Stichting Accommodatie Swartbroek	Stichting Accommodatie Swartbroek

Een overzichtskaart van de accommodaties is opgenomen in de bijlage.

2.3.2. Verenigingsaccommodaties

Overzicht verenigingsaccommodaties

De volgende verenigingen beschikken over een eigen binnensportaccommodatie:

Vereniging	Locatie
Petanqueclub Weert	De Lichtenberg, Weert
Handboogvereniging Ontspanning	Sportpark 't Veldje, Tungelroy
Handboogvereniging Stramproy	Sportpark De Steinakker, Stramproy
Beugelclub Stramproy	Sportpark De Steinakker, Stramproy

De verenigingen hebben de grond in erfpacht van de gemeente, uitgezonderd de Petanqueclub. Deze vereniging heeft de grond in erfpacht van Horne Quartier.

2.4. Ontwikkeling gebruiksvraag

In deze paragraaf is de ontwikkeling van de gebruiksvraag (kwantiteit) in de periode 2015-2020 en de verwachte gebruiksvraag voor de periode tot 2030 uitgewerkt. Daarnaast zijn de actuele ontwikkelingen en wensen van de gebruikers weergegeven. De weergave is gedaan per gebruikersgroep die we onderscheiden: het onderwijs, de sportverenigingen (inclusief de topsport) en de overige sportgroepen.

Demografische ontwikkeling
Het bepalen van de verwachte gebruiksvraag van de sportaccommodaties in de toekomst is altijd lastig. Een belangrijke factor is de demografische ontwikkeling. De inwoners in de leeftijdscategorie van 6 t/m 18 jaar zijn een belangrijke gebruikersgroep. De gebruiksvraag van het onderwijs heeft volledig betrekking op deze leeftijdscategorie. Bij de sportverenigingen vormt deze leeftijdsgroep ook een belangrijk aandeel binnen het ledenbestand.
De huidige prognose van de demografische ontwikkeling voorziet in een redelijk stabiele bevolkingsomvang tot en met 2035, met ook een redelijk stabiel aantal geboorten. De omvang van de leeftijdsgroep van 6 t/m 18 jaar zal niettemin de komende 15 jaar nog afnemen, omdat het aantal inwoners in de leeftijdscategorie 0 t/m 9 jaar momenteel lager is dan het aantal inwoners in de leeftijdscategorie 10 t/m 18 jaar. Na 2035 wordt een totale daling van het aantal inwoners voorzien, waarbij het aandeel ouderen verder toeneemt.

Toename sport buiten verenigingsverband
Een andere factor die van belang is bij de gebruiksvraag, is het aandeel van de sporters dat lid is van een sportvereniging. Het sportaanbod buiten verenigingsverband is de laatste jaren gestegen en richt zich al lang niet meer alleen op volwassenen, maar ook steeds meer op jeugd. Dit is ook in Weert zichtbaar en vertaalt zich in de ledenaantallen van de sportverenigingen.

Met bovenstaande ontwikkelingen is rekening gehouden bij de prognose van de ontwikkeling van de gebruiksvraag van de sportaccommodaties.

2.4.1. Scholen

Ontwikkeling gebruiksvraag periode 2015-2020

Basisonderwijs
De vraag van het basisonderwijs bleef in deze periode gelijk terwijl er was uitgegaan van een daling. Daarnaast waren er meer accommodaties nodig om het gebruik in te passen. Dit komt omdat de scholen die met de bus naar de accommodaties gaan niet de volledige capaciteit benutten (reistijd).

Voortgezet onderwijs
Binnen het voortgezet onderwijs was de vraag groter dan voorzien. De verwachting van een lichte stijging gevolgd door een daling klopte wel, maar door specifieke keuzes van de scholen was er desondanks meer capaciteit nodig om alle lessen in te vullen. Een van deze keuzes is een hoger aantal lessen in de eerste helft van het jaar ('scheve' vraag). Daarnaast was er voor het voortgezet onderwijs onvoldoende ruimte 'ingerekend' voor de andere sportactiviteiten dan het reguliere bewegingsonderwijs. Dit zijn onder andere sportkeuzevakken en de naschoolse sportactiviteiten. Juist deze activiteiten namen in omvang toe.

Speciaal onderwijs
De vraag van het speciaal onderwijs sluit aan bij de prognose. Deze scholen maken inmiddels gebruik van de nieuwe sportzaal bij het KEC en benutten de volledige capaciteit van deze zaal. Vanaf augustus 2020 is er sprake van een kleine stijging van de vraag door een vestiging van onderwijs voor leerlingen met de Syndroom van Down (6 uur per week). Deze leerlingen worden niet geplaatst binnen het KEC maar in het gebouw van de Philips van Horne SG (regulier voortgezet onderwijs).

Middelbaar beroepsonderwijs
Gilde Opleidingen is ook verplicht een beweegprogramma aan te bieden. De school vraagt hiervoor jaarlijks ook ruimte in de gemeentelijke binnensportaccommodaties. De vraag is de laatste jaren iets gestegen en betreft bij voorkeur gebruik van een sporthal tussen 14.00 en 15.00 uur.

Oplossing hogere gebruiksvraag onderwijs
Door de hogere vraag van het onderwijs zijn twee basisscholen uit Weert geplaatst in accommodaties buiten Weert. OBS Molenakker maakt sinds 2016 gebruik van de sporthal in Nederweert (naar tevredenheid). OBS De Graswinkel gaat sinds 2018 naar de sporthal in Stramproy. Deze school vindt de reistijd naar Stramproy te lang.

Prognose ontwikkeling gebruiksvraag periode 2021-2030

Basisonderwijs
Op grond van de actuele prognose blijft het aantal leerlingen van de basisscholen ongeveer gelijk. Een belangrijke ontwikkeling die speelt in het basisonderwijs is de verplichting om vanaf 2023 minimaal 2 uur bewegingsonderwijs per week aan te bieden. Momenteel ligt er geen verplichting wat betreft de omvang, maar geldt een totaal 'gebruiksrecht' (normuren) voor binnensportaccommodaties per school die neerkomt op circa 1,5 uur per groep per week. Voor deze stijging van circa 25% ontvangen de gemeenten geen extra huisvestingsgelden van de rijksoverheid. De wet stuurt op samenwerking tussen scholen, gemeenten en verenigingen betreffende accommodatiegebruik. Gebruik van de eigen speelplaats, spelvoorzieningen in de openbare ruimte en (gemeentelijke) buitensport accommodaties worden hierbij als mogelijkheden benoemd.
Een andere ontwikkeling die effect kan hebben op de gebruiksvraag is de ambitie van de Stichting Pallas om vanaf augustus 2021 een vrije school te starten. De school is inmiddels opgenomen in het 'Plan voor Scholen 2021-2024' (besluit gemeenteraad 14 juli 2020) en op grond hiervan kan de stichting de noodzakelijke financiële middelen bij het rijk aanvragen. Hierna vindt overleg met de gemeente plaats over de huisvestingsvraag. De stichting verwacht uiteindelijk 200 leerlingen (geleidelijke groei in 5 jaar). De vestiging van deze school heeft een negatief effect op het aantal leerlingen op andere basisscholen in Weert. Desondanks kan er sprake zijn van een kleine toename van het totale aantal normuren bewegingsonderwijs (regionale functie).

Voortgezet onderwijs
Het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs zal de komende jaren nog wat dalen en hiermee daalt ook de vraag nog iets. Ook is ervoor gekozen dat de naschoolse sportlessen vervallen vanaf 2020-2021 op grond van de in 2019 vastgestelde 'initiatiefwet ouderbijdrage' die in 2021 in werking treedt.
Daarnaast beraadt Stichting LVO zich momenteel over hoe om te gaan met de vrijval die is ontstaan binnen de huidige 3 schoollocaties door de daling van het aantal leerlingen. Dit wordt gekoppeld aan keuzes over de toekomstige invulling van het onderwijs. Doelstelling is dat dit traject in het schooljaar 2020-2021 wordt afgerond. Eventuele wijzigingen in het aantal leerlingen per schoollocatie werken door in de gebruiksvraag van de sportaccommodaties op deze locaties (de sporthallen Aan de Bron en St. Theunis en de gymzaal bij Het Kwadrant).

Speciaal onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs
Voor deze onderwijsvormen is de verwachting dat de vraag ongeveer gelijk zal blijven.

Overige ontwikkelingen en wensen

- Een nieuwe ontwikkeling (landelijk) is dat het basisonderwijs zich oriënteert op buiten gymmen. Dit hangt niet direct samen met de nieuwe wettelijke eis van 2 uur bewegen per week, maar sluit hier wel goed bij aan. In het schooljaar 2020-2021 start OBS De Graswinkel een pilot. Zij gaat 50% van de gymlessen buiten invullen. Als dit succesvol is, kan dit leiden tot een vervolg bij andere scholen. In dat geval kan de vraag naar gebruik van de binnensportaccommodaties dalen;
- De basisscholen prefereren bij vervoer om met meerdere groepen gelijktijdig te gaan sporten. De combinatiefunctionarissen, die de sportlessen in het basisonderwijs verzorgen, kunnen dan efficiënter worden ingezet.

2.4.2. Sportverenigingen, topsport en talentontwikkeling

Bij de vraag van de sportverenigingen nemen we ook de vraag van de topsport en de talentontwikkeling mee. Op het gebied van talentontwikkeling zijn er in Weert 3 Regionale Talenten Centra (RTC's) actief in de sporttakken volleybal, basketbal en handboogschieten. Een RTC is een opleiding die onderdeel uitmaakt van het opleidingsprogramma van de landelijke sportbond.
De vraagontwikkeling is weergegeven per locatie: Weert, Stramproy en Swartbroek. Altweerterheide is niet apart benoemd omdat gebruik van deze sporthal niet gerelateerd is aan het dorp.

Ontwikkeling gebruiksvraag periode 2015 – 2020

Weert
De gebruiksvraag door de sportverenigingen is totaal bezien iets toegenomen:
- Bij de handbal-, badminton- en basketbalvereniging is de vraag gegroeid door een lichte ledengroei en bij laatstgenoemde door een uitbreiding van het Regionaal Talenten Centrum. Ook de verplichting om bij het eredivisie basketbal te spelen op een aparte vloer betekent meer uren (opbouwtijd van de vloer);
- Bij de volleybal- en tafeltennisvereniging is de vraag iets gedaald door respectievelijk het wegvallen van het topvolleybal (2017) en ledendaling (tafeltennis). Ook het Regionaal Talenten Centrum voor volleybal vraagt vanaf 2019 door een gewijzigde opzet minder uren.
- De hockeyvereniging heeft een stabiele vraag voor het zaalhockey in de winter. De optie om een tent te plaatsen op sportpark St. Theunis, een steeds meer voorkomende oplossing in Nederland, is door de vereniging onderzocht, maar wordt nog als een te groot financieel risico beoordeeld. De vereniging maakt daarom nog steeds gebruik van sporthal Altweerterheide;
- De activiteiten van de turnverenigingen zijn iets gegroeid. Dit heeft te maken met de komst van de turnhal. Dit bood de mogelijkheid om de uren uit te breiden. Ook is er sprake van een kleine ledengroei. Door de goede faciliteiten trekt de hal ook gebruik uit de regio. Het RTC turnen heeft een deel van de uren verplaatst van Schinnen naar Weert.

Stramproy
De gebruiksvraag van de verenigingen in Stramproy is in deze periode totaal bezien afgenomen.
- De basketbal- en volleybalvereniging gebruiken minder uren door een daling van het aantal leden. Bij eerstgenoemde vereniging is deze daling fors;
- De handbalvereniging heeft daarentegen weer een jeugdafdeling die groeiende is. Van de overige verenigingen (badminton, gymnastiek, zaalvoetbal) is de vraag stabiel gebleven.

Swartbroek
Van de ontwikkeling van de vraag is geen actuele informatie beschikbaar.

Prognose ontwikkeling gebruiksvraag periode 2021 - 2030

De jeugd is een belangrijke doelgroep voor de sportverenigingen. Het totale aantal jeugdleden van de verenigingen vertoont al jaren een dalende lijn. Dit werkt ook door in het aantal volwassen leden. Op grond van de (demografische) ontwikkeling is voor de periode 2021-2030 een (lichte) daling van het aantal jeugdleden meer aannemelijk dan groei. Op verenigingsniveau kunnen er uiteraard wel verschillen zijn.

Overige ontwikkelingen en wensen

- Veel verenigingen hebben de voorkeur voor clusteren van het gebruik in één accommodatie;
- Basketbalvereniging BAL wil graag al haar activiteiten clusteren in sporthal Boshoven en overname van de hal als optie onderzoeken. De vereniging richt zich zowel op breedtesport, talentontwikkeling (Regionaal Talenten Centrum) en topsport (eredivisie basketbal senioren en jeugd). Zij wil tevens een brede functie vervullen voor de verdere ontwikkeling van de basketbalsport in de provincie;
- Handbalvereniging Rapiditas wil graag dat de mogelijkheid voor het verbeteren van de tribune van sporthal St. Theunis opnieuw wordt onderzocht. Tevens ondervindt de vereniging een beperking op het gebied van bergruimte voor materialen op deze locatie;
- De verenigingen die gebruik maken van de sporthal in Altweerterheide ervaren dit nog immer als een knelpunt. De belemmering blijft de ligging van de hal;
- De turnverenigingen wensen voor lange termijn gebruik te kunnen blijven maken van een turnaccommodatie.

2.4.3. Overige sportgroepen

In deze categorie vallen de vaste gebruikers niet zijnde sportverenigingen. Veelal gaat het om kleine groepen die één keer per week op een vast tijdstip (begeleid) sporten. Het gaat voornamelijk om groepen volwassenen, deels ouderen. Ook is er gebruiksvraag van particuliere / commerciële sportaanbieders. Huren in de markt is voor deze aanbieders soms lastiger omdat het te duur is of het gebruik te beperkt.

Binnen deze categorie gebruikers zijn de sporttakken (dames)gymnastiek en vechtsporten het meeste vertegenwoordigd. Daarnaast is er divers gebruik voor activiteiten als volleybal en badminton en dans. In de loop der tijd komen er groepen bij en vallen er groepen af. Een deel van de groepen is al zeer lang actief.

Ontwikkeling gebruiksvraag periode 2015 – 2020

In tegenstelling tot de verwachting is het aantal 'overige sportgroepen' niet gestabiliseerd of licht gegroeid maar gedaald. In 2014 is de optie van een lichte groei weergegeven op grond van de demografische ontwikkeling (meer ouderen). Echter ook toen is de ontwikkeling benoemd dat deze groep steeds meer kiest voor activiteiten als: fitness, wandelen, fietsen, hardlopen, golf etc. Het aanbod hiervoor is breed en kent steeds meer variatie.

Het actuele aantal overige sportgroepen dat gebruik maakt van de binnensportaccommodaties is circa 30. In 2013 waren er nog circa 45 groepen. Opvallend is dat er dit jaar veel groepen zijn gestopt. De reden was tweeledig: een te laag aantal leden/deelnemers en de trainer/begeleider die 'met pensioen' gaat. Inhoudelijk is er ook een verschuiving zichtbaar. Gymnastiekgroepen en vechtsporten blijven goed vertegenwoordigd. De laatste jaren neemt de vraag door groepen die zich richten op 'nieuwe' activiteiten als (break)dance en free running toe.

Prognose ontwikkeling gebruiksvraag periode 2021 - 2030

In 2019 zijn gesprekken gevoerd met deze gebruikersgroep. Een deel van de groepen heeft aangegeven dat het lastig is het aantal deelnemers op peil te houden. Dit gaat vooral om de groepen met oudere leden. Zij merken dat meer mensen individueel gaan sporten. De groepen zijn verwezen naar mogelijkheden om hun aanbod bekend te maken. Ook is het aanbod onder de aandacht gebracht bij de beweegmakelaar, die mensen individueel begeleid om een geschikte sportbeoefening te vinden. Het is lastig om een prognose te maken voor de ontwikkeling van de vraag in de overige sportgroepen. Op basis van de ontwikkeling vanaf 2014 is een (grote) groei niet aannemelijk.

Overige ontwikkelingen en wensen

Een aantal sportgroepen sport overdag. Door het gebruik van de scholen is het moeilijk om groepen overdag ruimte te bieden. Voor de vaste groepen die van oudsher overdag gebruik maken van de accommodaties wordt dit gebruik zoveel mogelijk geborgd. Incidenteel zijn er vragen van nieuwe groepen voor gebruik overdag. Dit gebruik kan nu niet worden geplaatst. Deze groepen willen niet uitwijken naar Stramproy, Altweerterheide of Swartbroek waar wel ruimte is.

2.5. Bezetting van de accommodaties

Gymzalen, sportzalen en sporthallen kennen in de regel een gebruikspiek tussen 8.30 en 15.00 uur door het gebruik van de scholen en een gebruikspiek tussen 18.00 en 22.00 door gebruik van sportverenigingen en overige sportgroepen. Sporthallen hebben daarnaast ook vaak een hoog gebruik in de weekenden door de wedstrijden van de sportverenigingen. De ligging van een accommodatie speelt ook een rol. Een sporthal in een dorp kent vaak overdag veel leegstand door een beperkte omvang van de onderwijsvraag. Onderstaand is per locatie uitgewerkt hoe de actuele bezetting van de binnensportaccommodaties eruit ziet.

2.5.1. Bezetting Weert

Er is sprake van een hoge bezetting in alle gemeentelijke accommodaties op de geijkte 'piekmomenten':

- De 3 sporthallen zijn 's avonds nagenoeg volledig bezet tussen 18.00 en 22.00 uur. Ook in de weekenden is de bezetting hoog. Alleen op zondag is er structureel ruimte in sporthal St. Theunis. De badminton- en de handbalvereniging gebruiken momenteel aanvullend de sporthal in Altweerterheide om alle gewenste trainingsuren te kunnen invullen (samen 4,5 uur per week structureel en 1,5 uur per week incidenteel);
- De sporthallen hebben ook een vrij goede bezetting tussen 15.00 en 18.00 uur. Dit komt door het naschoolse sportaanbod van de scholen en het gebruik door de Regionale Talenten Centra (basketbal en volleybal);
- Door de daling van het aantal overige sportgroepen is er in de avonduren meer ruimte vrij in de gymzalen en de sportzaal bij het KEC. Door de recente afname van de gebruiksvraag van het voortgezet onderwijs is er vanaf het sportseizoen 2020-2021 ook overdag weer ruimte vrij in gymzaal Molenveld;
- De gymzalen en de sportzaal gelegen in de Philips van Horne worden niet in het weekend gebruikt. Ze zijn door de weeks 's avonds ook maar gedeeltelijk bezet. Huidige gebruikers zijn de volleybalvereniging (overloopfunctie voor gebruik van sporthal Aan de Bron) en enkele sportgroepen. Dit laatste heeft niet altijd te maken met ruimtegebrek in de gemeentelijke accommodaties, maar ook met voorkeuren voor specifieke dagen en tijdstippen.

2.5.2. Bezetting Stramproy

Door de kleine gebruiksvraag van het onderwijs zijn de sporthal en –zaal overdag maar beperkt bezet. Door de daling van het gebruik van de sportverenigingen in Stramproy is de bezetting van de sporthal in de avonduren en weekenden ook gedaald. Zowel in de sporthal als de sportzaal zijn er vrije uren tussen 18.00 en 22.00 uur. In het weekend is de bezetting van de sporthal beperkt en van de sportzaal goed.

2.5.3. Bezetting Altweerterheide

De sporthal heeft overdag een minimale bezetting van 4,5 uur per week voor het onderwijs (basisschool uit Altweerterheide en enkele uren van OBS De Uitkijktoren). In de avonduren is er sprake van een bezetting van circa 50% en in het weekend is er uitsluitend gebruik op de zaterdagavond. In de winterperiode is er tijdelijk sprake van een goede bezetting in de avonduren en het weekend door het gebruik van de hockeyvereniging voor het zaalhockey.

2.5.4. Knelpunten

Op het gebied van de bezetting spelen de volgende knelpunten:

- De hoge bezetting van de 3 sporthallen in Weert door de verenigingen laat weinig ruimte voor de organisatie van sportevenementen in deze hallen, zoals bijvoorbeeld Limburgse Kampioenschappen of toernooien. De sporthallen Aan de Bron en Boshoven zijn gezien de ligging, de maatvoering en tribunecapaciteit het meest geschikt voor deze evenementen. De vraag om evenementen te plaatsen concentreert zich dan ook in deze hallen;
- In Weert is er tussen 8.30 en 15.00 uur weinig ruimte om activiteiten van sportverenigingen en overige sportgroepen te plaatsen. De scholen benutten veel capaciteit;
- Sporthal St. Theunis is minder geliefd voor het plannen van competities door de verenigingen wegens het beperkte zicht vanaf de tribune;
- Het is niet altijd makkelijk het gebruik naar tevredenheid van alle gebruikers in te roosteren. Niet alle accommodaties zijn even gewild en het is ook niet mogelijk om alle vraag exact op de juiste dag en tijdstip te plannen. Op basis van de totale gebruiksvraag dient ‘de puzzel’ te worden gelegd. Ook hebben verenigingen de verwachting dat een (kleine) groei in leden ‘recht geeft’ op meer zaaluren. Dit leidt soms tot onvrede en soms ook tot frictie tussen verenigingen. Verenigingen kijken dan naar de gemeente, waarbij het eigen belang voorop staat. De toekenningscriteria die zijn opgenomen in de gebruiksregeling leiden niet altijd een goede oplossing. Ook de mogelijkheid om gedurende het sportseizoen uren op te zeggen, leidt wel eens tot ‘gaten’ die niet meer kunnen worden ingevuld.

3. Buitensportaccommodaties

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk komt aan de orde:

Paragraaf 3.2.	- Ontwikkelingen in het accommodatiebestand sinds 2004.
Paragraaf 3.3.	- Accommodatiebestand 2020
Paragraaf 3.4.	- Ontwikkeling gebruik

3.2. Ontwikkelingen accommodaties 2004-2020

In de gemeente zijn veel buitensportlocaties, maar het aantal takken van sport dat wordt beoefend is relatief beperkt. In deze paragraaf zijn de belangrijkste ontwikkelingen weergegeven in de afgelopen 15 jaar. Dit is gedaan per sporttak.

3.2.1. Voetbal

- In 2005 is de voetbalaccommodatie op sportpark Laarderveld in de wijk Molenakker teruggegaan van 5 naar 4 velden wegens de bouw van de dependance voor openbare basisschool Molenakker. Van de 4 resterende velden is toen één veld omgevormd naar kunstgras. In 2009 kwam verplaatsing van de gehele accommodatie in beeld als onderdeel van de realisatie van een groene 'bufferzone' tussen het dorp Laar en het te ontwikkelen bedrijventerrein 'Kampershoek 2'. Op de vrijkomende locatie zou dan woningbouw kunnen plaatsvinden. Door een stagnatie in de ontwikkeling van Kampershoek 2 is de 'bufferzone' niet gerealiseerd. In 2011 is nog een tweede veld omgevormd naar kunstgras en in 2015 heeft SV Laar het aantal kleedlokalen uitgebreid;
- In 2006 zijn de verenigingen SV Moesel en SV Megacles gefuseerd tot MMC Weert. Huisvesting is naar wens van de fusievereniging gedaan op de locatie van SV Moesel (sportpark Graswinkel). Om te komen tot voldoende capaciteit op deze locatie zijn 2 van de 3 velden omgevormd naar kunstgras (2006 en 2012);
- Voetbalvereniging DESM is in 2014 verplaatst van het buitengebied tussen Moesel en Leuken naar de wijk Leuken, aansluitend aan het woongebied Vrouwenhof. De accommodatie bestaat uit 2 natuurgrasvelden en een kunstgrasveld. Aanvankelijk is ingezet op verplaatsing in combinatie van een samenwerking met Wilhelmina '08 . Overleg hierover leidde echter niet tot het gewenste resultaat;
- FC Oda is in 2015 gestart met de planvorming voor de realisatie van een nieuwe clubaccommodatie. Sinds 2017 is dit afgestemd op het traject 'Open Club Boshoven' (zie paragraaf 3.2.4.);
- In 2015 is een voorzieningenplan vastgesteld voor Stramproy. Hierin is geconcludeerd dat er sprake is van een overcapaciteit aan voetbalvelden en er naar de toekomst toe meer samenwerking tussen voetbalverenigingen gewenst is. Het inpassen van de activiteiten van Crescentia (Tungelroy) in Stramproy is als optie benoemd. Initiatief over samenwerking is aan de verenigingen gelaten. Het heeft geleid tot overleg tussen de verenigingen uit Stramproy, Tungelroy en Altweerterheide en er is samenwerking op het gebied van jeugdteams gerealiseerd / voortgezet;
- In 2017 zijn ook voorzieningenplannen vastgesteld voor Altweerterheide en Swartbroek. Ook in deze plannen is geconcludeerd dat voor behoud van voetbal in de dorpen samenwerking nodig is. Voor de voetbalverenigingen in deze kernen is besloten hen op het gebied van de accommodatie te blijven faciliteren, zolang er bestaansrecht is. Voor Swartbroek is geadviseerd om ook aansluiting te zoeken bij de samenwerking tussen de verenigingen uit Altweerterheide, Tungelroy en Stramproy.

3.2.2. Tennis

Op het gebied van de tennisaccommodaties is er alleen een wijziging geweest betreffende de accommodatie van TC Weert Oost. Deze vereniging was gehuisvest op sportpark Leuken. Door de keuze dit sportpark vrij te maken voor woningbouw, is de accommodatie in 2008 net als de accommodatie van voetbalvereniging DESM, verplaatst naar de rand van Leuken aansluitend aan het woongebied Vrouwenhof.

3.2.3. Hockey, atletiek, handboogschieten en honkbal

- De hockeyvereniging is van oudsher gevestigd op sportpark St. Theunis. De vereniging beschikt over 3 kunstgrasvelden. Bij de laatste renovatie van deze velden is gekozen voor de realisatie van 2 watervelden. Dit zijn de velden met de beste speleigenschappen. Dit veldtype wordt steeds meer 'de norm' bij clubs met een iets hoger spelniveau;
- De atletiekvereniging was lange tijd gehuisvest op sportpark Leuken. In 2004 is gekozen voor het vrijmaken van sportpark Leuken voor woningbouw. De atletiekbaan is in 2008 verplaatst naar sportpark St. Theunis, waar ruimte was vrij gekomen door het vertrek van SV Megacles;
- Aanvullend aan de atletiekbaan is op sportpark St. Theunis in 2011 de nieuwbouw van Het College (voortgezet onderwijs) met sporthal 'St. Theunis' ingepast en zijn er een aantal recreatieve sportvoorzieningen aangelegd (grasvelden, verhard sportveld voor handbal en basketbal en beachvolleybalvelden). Zo ontstond een nieuw voorzieningencluster sport-onderwijs. In 2018 is nog een volledig afgeschermde handboogbaan aangelegd. Dit mede wegens de huisvesting van een Regionaal Talenten Centrum (RTC) voor deze sporttak in Weert;
- Bij het honkbal zijn er geen wijzigingen. De accommodatie bestaat uit een gecombineerd honk- en softbalveld op sportpark Boshoven.

3.2.4. Overige ontwikkelingen

- In 2016 zijn de verenigingen die gebruik maken van sportpark Boshoven een samenwerking aangegaan: de Open Club Weert-Noord Verenigd! (burgerinitiatief). In 2017 is door deze 'Open Club' een visiedocument opgesteld. Hierin is ook de wens opgenomen om de openbare ruimte van het park te revitaliseren en de parkeercapaciteit uit te breiden. Dit heeft geleid tot de uitwerking van een herinrichtingsplan dat in 2019 door de raad is vastgesteld. Dit plan voorziet in een gefaseerde uitvoering in de periode tot en met 2024;
- In het coalitieprogramma 2018-2022 is binnen het thema leefbaarheid de herinrichting van sportpark St. Louis als een van de speerpunten benoemd. In de toelichting is het streven benoemd het park 'terug te geven in handen van de wijk' en samen met de inwoners te komen tot een herontwikkeling.

3.3. Accommodatiebestand 2020

3.3.1. Gemeentelijke accommodaties

Onderstaand een overzicht van de gemeentelijke buitensportaccommodaties in Weert gesplitst naar kern. Per locatie zijn de aanwezige voorzieningen (type sportvelden) benoemd

Overzicht accommodaties Weert

Accommodatie	Voorzieningen
Sportpark Boshoven	voetbalvelden, tennisbanen, honk- en softbalveld
Sportpark Laarderveld	voetbalvelden
Sportpark Vrouwenhof	voetbalvelden, tennisbanen
Sportpark Graswinkel	voetbalvelden, tennisbanen
Sportpark St. Louis	voetbalvelden, basketbalveld, atletiekbaan (asfalt)
Sportpark St. Theunis	hockeyvelden, atletiekcomplex, tennisbanen, handboogbaan, beachvolleybalvelden, recreatievelden, verhard sportveld

Overzicht accommodaties dorpen

Accommodatie	Voorzieningen
Sportpark Molenzicht, Swartbroek	Voetbalvelden
Sportpark ’t Veldje, Tungelroy	Voetbalvelden
Sportpark Op de Das, Altweerterheide	voetbalvelden, tennisbanen
Sportpark De Steinakker, Stramproy	voetbalvelden, tennisbanen

Een overzichtskaartje van de accommodaties is opgenomen in de bijlage.

Verhouding eigendom gemeente - verenigingen

De gemeente is eigenaar van de genoemde sportvelden, uitgezonderd van de tennisbanen. De tenniscomplexen zijn geprivatiseerd. De club- en kleedaccommodaties en de overige voorzieningen zoals veldverlichting zijn gerealiseerd door en in eigendom van de verenigingen. De grond waarop de verenigingen de voorzieningen hebben gerealiseerd is eigendom van de gemeente (erfpachtsituatie).
Uitzonderingen op bovenstaande vormen de atletiek- en hockeyaccommodatie en de accommodatie van voetbalvereniging DESM. Hier is de veldverlichting en de kleedaccommodatie (deels) eigendom van de gemeente. Deze voorzieningen zijn gerealiseerd in een periode dat gemeenten de BTW op sportaccommodaties gecompenseerd kregen. Aanleg en exploitatie van deze voorzieningen door de gemeente waren hierdoor goedkoper dan voor de clubs. De verenigingen betalen voor deze voorzieningen huur. Ook SV Altweerterheide (voetbal) huurt kleedlokalen van de gemeente (gecombineerd gebruik met kleedlokalen sporthal).
In het verleden is aan de vereniging in de regel erfpacht verleend voor lange periodes van 40 of 50 jaar. Dit in relatie tot de investeringen die door de clubs werden gedaan. Momenteel wordt bij de verlenging van erfpachtovereenkomsten niet standaard uitgegaan van een lange termijn. Op basis van de specifieke situatie wordt beoordeeld wat een passende termijn is.

Verduurzaming
Het verenigingseigendom van de voorzieningen op de parken is een punt van aandacht in het doel van de gemeente om accommodaties te verduurzamen. Er is momenteel een landelijke subsidieregeling van kracht waar verenigingen 30% subsidie kunnen krijgen op verduurzaming. De gemeente onderzoekt momenteel op welke wijze zij kan bijdragen om de financiering van investeringen op dit gebied voor verenigingen mogelijk te maken, zodat verenigingen in staat worden gesteld hierin stappen te zetten.
Op het gebied van de veldverlichting kan veel energiewinst worden gehaald door om te vormen naar led verlichting. Ondanks dat deze investering rendabel is, is het voor verenigingen lastig dit te financieren. Momenteel wordt onderzocht of het een goede optie is om de verlichting onderdeel te maken van de gemeentelijke voorzieningen en de lasten te betrekken in de veldhuur.

3.3.2. Niet-gemeentelijke accommodaties

Er zijn nog 1 voetbal- en 2 tennisaccommodaties in Weert waarvan de gemeente noch eigenaar is van voorzieningen, noch van de grond. Dit zijn:

Accommodatie	Voorzieningen
Tennispark De Lichtenberg	Tennisbanen
Tennispark Ray Prickers	Tennisbanen
Sportpark Drakesteijn	Voetbalvelden

3.4. Ontwikkeling gebruik

In deze paragraaf is de ontwikkeling in de omvang van het gebruik weergegeven per sporttak. Hier is een vergelijking gemaakt tussen 2012 en 2020. Ook zijn hier de wensen van en ontwikkelingen bij de gebruikers benoemd.

3.4.1. Ontwikkeling gebruik voetbalaccommodaties

Ontwikkeling in de periode 2012 -2020

In de periode van de sportseizoen 2012-2013 tot 2019-2020 daalde het aantal leden van de voetbalverenigingen. Bij de jeugd t/m 18 jaar was er sprake van een daling van circa 1.700 naar circa 1.300 leden (23%). Bij de senioren zijn geen exacte cijfers bekend van het aantal leden, maar wel van het aantal teams. In het seizoen 2012-2013 hadden de verenigingen samen 53 teams in competitie, waarvan 5 damesteams. Voor het seizoen 2020-2021 zijn 39 teams aangemeld, waarvan 4 damesteams. Dit komt neer op en daling van 25%. Op de meeste accommodaties worden de velden die in gebruik zijn goed bespeeld. Uitzonderingen zijn de velden in Altweerterheide, Swartbroek en Tungelroy en op sportpark St. Louis. Van de velden die hier liggen wordt de capaciteit (aantal bespelingsuren) niet volledig benut. Voor deze velden wordt daarom ook een lager tarief in rekening gebracht aan de verenigingen. DESM is de enige vereniging die qua ledenaantal in relatie tot de veldcapaciteit aan de bovengrens zit. De vereniging ligt in de wijk Leuken die een groei in jeugd doormaakt. In onderstaande tabel is het aantal velden per locatie weergegeven:

Sportpark	Vereniging	natuurgras	kunstgras	totaal	uit gebruik
Boshoven	FC Oda / COVS	6	0	6	0
Laarderveld	SV Laar	2	2	6	0
Vrouwenhof	DESM	2	1	4	0
Graswinkel	MMC Weert	1	2	5	0
St. Louis	Wilhelmina '08	3	0	3	0
Drakesteijn	Wilhelmina '08	2	0	2	0
Molenzicht	RKSVV	2	0	2	0
Op den Das	SV Altweerterheide	2	0	2	1
't Veldje	Crescentia (Tungelroy)	2	0	2	1
De Steinakker	Brevendia (Stramproy)	5	0	5	1
		27	**5**	**37**	**3**

De natuurgrasvelden kunnen worden ingezet als wedstrijdveld of trainingsveld. Een gecombineerd gebruik is niet mogelijk omdat natuurgras een beperkt aantal bespelingsuren per jaar heeft. Bij kunstgrasvelden speelt dit niet en kunnen de functies wel worden gecombineerd. De 32 velden hebben daarom een gezamenlijke capaciteit van 37 velden. Op 3 parken ligt nog een veld dat in het verleden buiten gebruik is gesteld (overcapaciteit). Op deze velden wordt geen onderhoud meer uitgevoerd (uitgezonderd maaien).

Voorziene wijziging veldcapaciteit 2021-2030
Ondanks de daling van het aantal leden sinds 2012 is het aantal velden in deze periode niet gedaald. Met Brevendia (Sportpark De Steinakker, Stramproy) is afgesproken dat bij geplande veldrenovaties de mogelijkheid van een teruggang van het aantal velden wordt beoordeeld. Op sportpark Boshoven voorziet het herinrichtingsplan (in kader van het traject Open Club Boshoven) in een teruggang van 6 naar 5 velden in combinatie met aanleg van een aantal kleine veldjes in de 'restruimte'. Deze kunnen worden ingezet voor trainingen en wedstrijden van de jonge jeugd.

Prognose ontwikkeling 2021 – 2030

Op grond van de ontwikkelingen zoals omschreven in paragraaf 2.4. is een verdere daling van het aantal leden de komende jaren aannemelijk.

Wensen voetbalverenigingen

Onderzoek naar verbeteren toekomstbestendigheid
De lasten van de verenigingen dienen te worden gedragen door steeds minder leden. De kosten die verenigingen stijgen daarnaast harder dan de inkomsten die zij genereren uit kantine, sponsoring en acties. Deze inkomsten staan bij veel verenigingen onder druk. Sinds 2017 voeren de voorzitters van de voetbalverenigingen meerdere keren per jaar overleg met elkaar. Zij bespreken hier welke zaken ze samen kunnen oppakken, wisselen informatie uit over thema's die bij alle clubs spelen en maken afspraken over de onderlinge 'concurrentie'. De gemeente sluit regelmatig aan bij het overleg voor bepaalde thema's, zoals het accommodatiebeleid. De besturen van de clubs erkennen dat de huidige structuur van het voetbal in Weert niet toekomstbestendig is. De verenigingen staan open voor een breed onderzoek naar de toekomstbestendigheid en de het effect hiervan op de accommodaties. Zij hebben de gemeente gevraagd hierin de regierol te pakken. Inschakeling van een onafhankelijke partij heeft hierbij de voorkeur.

Verzoek Wilhelmina '08 om meer ondersteuning
Wilhelmina '08 zit van oudsher gespreid over 2 locaties. Sportpark Drakesteijn (2 velden) is de hoofdlocatie. Dit is geen gemeentelijke accommodatie. Daarnaast gebruikt de vereniging 3 velden op sportpark St. Louis (beperkt gebruik). De vereniging heeft een beperkt aantal leden, waardoor de lasten verhoudingsgewijs hoog zijn. De club draagt zelf de kosten voor het onderhoud van de velden op sportpark Drakesteijn, behoudens een beperkte subsidiebijdrage van de gemeente. Zij voelt zich hierdoor financieel benadeeld. De optie om met een andere voetbalvereniging samen te werken is vaker onderzocht, maar heeft niet geleid tot een positief resultaat. De vereniging wil graag investeren in de voorzieningen op sportpark Drakesteijn en vraagt hiervoor steun van de gemeente.

3.4.2. Ontwikkeling gebruik tennisaccommodaties

Ontwikkeling in de periode 2012-2020

In de periode van de sportseizoen 2012-2013 tot 2020 daalde het aantal leden van de tennisverenigingen. De 6 verenigingen in Weert (stad) hebben samen ongeveer 950 leden. Dit is een halvering ten opzichte van 2012. Bij de jeugd t/m 18 was de daling procentueel gezien iets hoger dan 50%. Er is geen sprake van een gelijke spreiding van het aantal leden. De twee grootste verenigingen hebben samen 600 leden. De andere 4 clubs samen 350.
Bij de 2 verenigingen in Altweerterheide en Stramproy is de afname van het aantal leden nog iets sterker dan in Weert. Stramproy is de enige vereniging waar de daling van het aantal jeugdleden minder sterk was dan de daling van het aantal seniorleden.
Gezamenlijk hebben de verenigingen in Weert 33 banen en in Altweerterheide en Stramproy 7 banen. In 2012 is berekend dat er sprake was van een totale overcapaciteit van 8 banen. Door de daling van het aantal leden is deze overcapaciteit opgelopen. Naar bekend zijn alle banen nog in gebruik, uitgezonderd bij TC De Lichtenberg. Onderstaand een overzicht van het aantal banen per vereniging:

Sportpark	Vereniging	banen
Boshoven	TC Boshoven	5
Vrouwenhof	TC Weert Oost	6
Graswinkel	TC Weert	5
St. Theunis	TC van Horne	5
De Lichtenberg	TC Lichtenberg	8
De Ray Prickers	De Ray Prickers	4
Op den Das, Altweerterheide	TC Altweerterheide	2
De Steinakker. Stramproy	LTV De Grensmeppers	5
		40

Prognose ontwikkeling 2021 – 2030

De daling van het aantal leden is bij de tennis sterker geweest dan bij andere takken van sport. De vraag is of de factoren die hieraan ten grondslag liggen van structurele aard zijn. In dat geval is ook voor de tennissport een verdere daling aannemelijk.

Wensen/ontwikkelingen tennisverenigingen

Onderzoek naar verbeteren toekomstbestendigheid
Ook voor de tennisclubs in Weert geldt dat de huidige structuur niet toekomstbestendig is. In 2019 zijn de verenigingen hierover onder leiding van de tennisbond (KNLTB) met elkaar in gesprek gegaan. Hieruit is de optie naar voren gekomen om toe te werken naar een structuur met twee grote locaties in Weert. Hiervoor zijn de locaties van TC Boshoven en TC Weert-Oost als meest geschikt beoordeeld. Deze clubs steunen deze optie, evenals De Ray Prickers. De andere verenigingen steunen de optie niet of zijn nog terughoudend. Het traject met de KNLTB is beëindigd (einde financiering). TC Weert-Oost en TC Boshoven nemen het initiatief om in het najaar van 2020 het resultaat van het traject nogmaals met alle verenigingen te bespreken. Ze willen in ieder geval komen tot een verdere samenwerking met elkaar en met De Ray Prickers. De tennisverenigingen in Altweerterheide en Stramproy zijn niet betrokken geweest in de overleggen. Zij vervullen een functie in de dorpen, maar kampen zoals aangegeven ook met daling van het aantal leden. Aan de 'kartrekkers' TC Weert Oost en TC Boshoven is geadviseerd ook met deze clubs contact te zoeken. Een inhoudelijke samenwerking kan ook meerwaarde opleveren. De Grensmeppers (Stramproy) heeft na TC Boshoven bijvoorbeeld de grootste jeugdafdeling.

Ontwikkeling accommodaties
- TC De Grensmeppers (Stramproy) investeert in 2020 in de noodzakelijke vernieuwing van de banen en in verduurzaming van de accommodatie (ledverlichting en zonnepanelen). De vereniging financiert dit gedeeltelijk met een lening waarvoor de Stichting Waarborgfonds Sport garantstelling heeft verleend. De gemeentelijke erfpacht is hiervoor tussentijds verlengd tot 2040;
- TC Boshoven heeft binnen het traject van de Open Club Boshoven gevraagd om ruimte voor uitbreiding te reserveren om in geval van een schaalvergroting in de tennissport extra banen te kunnen aanleggen. Daarnaast werkt TC Boshoven momenteel een plan uit voor de realisatie van 2 padelbanen. Padel is een relatief nieuwe tak van sport die aansluit bij de tennissport. Het wordt gespeeld op een kleinere baan met (doorzichtige) wanden die een functie hebben in het spel (net als bij squash).

3.4.3. Ontwikkeling gebruik hockey-, atletiek-, handboog- en honkbalaccommodatie

Ontwikkeling in de periode 2012-2020

Bij de hockey- en atletiekvereniging is het ledenaantal sinds 2012 gedaald. Bij de hockeyvereniging van 800 naar 675 en bij de atletiekvereniging van ruim 1.000 naar ruim 700. Bij de hockeyvereniging is de daling in hoofdzaak bij de jeugd. De jeugdafdeling is desondanks met circa 465 leden nog groot. Bij de atletiekvereniging zit de daling met name bij de senioren. De seniorenafdeling is erg groot, mede door een grote wandelafdeling. De jeugdafdeling is vrij stabiel in omvang. De daling van het aantal leden heeft niet geleid tot een verminderd gebruik van beide accommodaties.
De honkbalvereniging is een kleinere vereniging die fluctueert in omvang. De huidige omvang is met 70 leden groter dan in 2012 toen er 45 leden waren. Het aantal jeugdleden schommelt al jaren rond de 15. De handboogbaan is in 2017 gerealiseerd. Voor de aanleg van de baan is gekozen wegens de vestiging van het Regionaal Talenten Centrum (RTC) in Weert. De provincie heeft hieraan financieel bijgedragen. Naast het RTC gebruikt ook Stichting Handboogsport Weert de baan. Deze stichting is opgericht na de opheffing van de vereniging Batavieren-Treffers (zie paragraaf 2.2.2.) en faciliteert nu trainingsmogelijkheden in Weert.

Prognose ontwikkeling 2021 – 2030

Op grond van de (demografische) ontwikkelingen zoals omschreven in paragraaf 2.4. is een verdere daling van het aantal leden de komende jaren aannemelijk.

Wensen verenigingen

- Bij de hockey- en atletiekvereniging zijn geen nieuwe wensen bekend. In het vervolgtraject kan dit nog worden getoetst bij deze verenigingen;
- De clubaccommodatie van de honkbalvereniging is sterk verouderd. Vernieuwing is financieel niet haalbaar. Dit is aandachtspunt binnen het traject van de Open Club Boshoven.

3.4.4. Ontwikkeling overig gebruik

Verenigingen en overige sportgroepen

De genoemde verenigingen in de paragrafen 4.1. t/m 4.3 vormen de hoofdgebruikers van de buitensportaccommodaties. Zij kunnen hun activiteiten hier zelf inplannen. Gebruik door andere verenigingen en groepen wordt in overleg met de hoofdgebruikers ingepast. Op de meeste locaties is dit gebruik beperkt in omvang. De atletiekbaan wordt structureel door twee andere verenigingen gebruikt. Ook is er een beperkte vaste vraag van particuliere voetbalscholen en buitenschoolse opvang voor gebruik van de buitensportaccommodaties.

Scholen

Daarnaast is het onderwijs een vaste medegebruiker. Bij het voortgezet onderwijs is buiten sporten een verplicht onderdeel van het lesprogramma. De gemeente dient minimaal 8 weken ruimte aan te bieden. Er is echter voor gekozen om hier flexibel mee om te gaan. Scholen kiezen zelf wanneer ze buiten sporten. In de regel is dit tot aan de herfstvakantie en na de meivakantie in geval van goed weer. Het voortgezet onderwijs maakt voor het buitenprogramma gebruik van sportpark St. Louis (Philips van Horne), sportpark St. Theunis (Het College) en sportpark Vrouwenhof (Het Kwadrant).
De gymlessen van de basisscholen vinden binnen plaats. Een aantal basisscholen sport enkele lessen per jaar buiten. Dit gebeurt op initiatief van de combinatiefunctionarissen. Zoals ook al benoemd in hoofdstuk 2 is een nieuwe ontwikkeling (landelijk) dat het basisonderwijs zich oriënteert op buiten gymmen. Dit zou ook goed aansluiten bij de nieuwe wettelijke eis die in 2023 van toepassing is voor een minimale invulling van 2 uur bewegingsonderwijs per week;
In het schooljaar 2020-2021 start OBS De Graswinkel een pilot. Zij gaat 50% van de gymlessen buiten invullen. Als dit succesvol is, kan dit leiden tot een vervolg bij andere scholen. Een eventuele behoefte van de basisscholen om meer gebruik te maken van de buitensportaccommodaties is geen knelpunt. Er is voldoende ruimte om dit in te vullen.

Wensen

- Het voortgezet onderwijs wenst een verbetering van sportpark St. Louis. Dit park is sterk verouderd en er is weinig omkleedruimte beschikbaar;
- Het RTC volleybal biedt zaalvolleybal en beachvolleybal aan. Het zaalvolleybal programma vindt in Weert plaats (september t/m april). Voor het aansluitende beachvolleybal programma wordt uitgeweken naar Eindhoven. Dit komt omdat de beachvelden op sportpark St. Theunis te klein zijn en onvoldoende in aantal. Het RTC zou graag ook het beachvolleybal in Weert willen invullen. Hiervoor zijn minimaal 4 velden nodig met een volwaardige maatvoering.

4. Ontwikkelingsrichting periode 2021-2030

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de ontwikkelingen die zijn uitgewerkt in de hoofdstukken 2 en 3 vertaald in een ontwikkelingsrichting voor de periode 2021-2030. De ontwikkelingsrichting bestaat uit voorlopige keuzes en onderzoeksvragen:

- Voorlopige keuzes omdat er nog (nadere) toetsing bij en afstemming met de gebruikers moet plaatsvinden. Ook dienen de prognoses van de toekomstige gebruiksvraag nog verder te worden verfijnd op basis van de meest actuele onderzoeken naar trends en ontwikkelingen in de sport en de meest actuele ledenontwikkeling;
- Onderzoeksvragen omdat er op onderdelen nader onderzoek is vereist om te kunnen komen tot definitieve keuzes of het bepalen van de juiste vervolgstappen.

Bij het bepalen van de ontwikkelingsrichting zijn naast de analyse van hoofdstuk 2 en 3 ook de algemene beleidsuitgangspunten (hoofdstuk 1) leidend geweest.

De uitwerking van dit hoofdstuk ziet er als volgt uit:

Paragraaf 4.2.	- Analyse ontwikkelingen hoofdstuk 2 en 3
Paragraaf 4.3.	- Voorlopige keuzes en onderzoeksvragen binnensportaccommodaties
Paragraaf 4.4.	- Voorlopige keuzes en onderzoeksvragen buitensportaccommodaties
Paragraaf 4.5.	- Kosten

4.2. Analyse accommodatiebestand in relatie tot de ontwikkelingen

In deze paragraaf is uitgewerkt voor welke accommodaties keuzes moeten worden gemaakt over de instandhouding in de periode 2021-2030. Dit is vervolgens in relatie gebracht met de belangrijkste ontwikkelingen en prognose betreffende de gebruiksvraag.

4.2.1. Binnensportaccommodaties

Accommodatiebestand

Het gemeentelijke accommodatiebestand kent momenteel een tweedeling: jonge accommodaties gebouwd in de periode 2009 - 2011 en oudere accommodaties, gebouwd in de periode 1972-1990. De laatste categorie betreft:

- Gymzaal Molenveld
- Gymzaal Het Kwadrant
- Sporthal Boshoven
- Sporthal Altweerterheide
- Sporthal en – zaal Stramproy

Voor al deze accommodaties is voor voortzetting van het gebruik gehele of gedeeltelijke renovatie (of nieuwbouw) nodig in de periode 2021 – 2030. Voor gymzaal Molenveld, gymzaal Het Kwadrant en sporthal Boshoven speelt dit al op korte termijn (1-5 jaar); voor de sporthal in Altweerterheide en de sporthal en sportzaal in Stramproy op een iets langere termijn (circa 10 jaar). Keuzes voor de toekomst van deze accommodaties maken daarom onderdeel uit van de uitwerking. Daarnaast is het gebruik van de turnhal gegarandeerd tot 2028. De huur kan hierna verlengd worden, maar huurder en verhuurder hebben echter ook de mogelijkheid de huur te beëindigen. Ook de toekomst van deze voorziening dient daarom te worden betrokken.
Voor de gymzaal in Swartbroek is, zoals beschreven in hoofdstuk 2, in 2017 besloten dat de gemeente geen sluiting afdwingt zolang de eigenaar de gymzaal kan blijven exploiteren. Wel wordt dit in 2026 opnieuw beoordeeld als de erfpachttermijn afloopt.

Ontwikkelingen / wensen met effect op kwantiteit accommodaties

- In Weert zijn de accommodaties overdag volledig bezet door het onderwijs, maar hier ontstaat vanaf het schooljaar 2020-2021 meer ruimte. Ook een efficiëntere roostering en een mogelijke ontwikkeling naar buiten sporten door het basisonderwijs, kan overdag extra ruimte opleveren.
- In de avond is het gebruik van de gymzalen gedaald en is er ruimte over;
- Het gebruik van de sporthallen in Weert door de verenigingen is net als in 2014 erg hoog. Uitwijk naar de sporthal in Altweerterheide biedt een uitkomst maar blijft voor verenigingen een knelpunt. Ook het inplannen van (sport)evenementen is moeilijk;
- In Stramproy is de bezetting van de accommodaties sinds 2015 overdag gelijk gebleven (logische overcapaciteit), maar in de avond en weekenden gedaald. Ook op deze tijdstippen is er nu sprake van overcapaciteit.

Ontwikkelingen / wensen met effect op kwaliteit accommodaties

- De functionaliteit van sporthal Boshoven sluit niet meer voldoende aan bij de wensen van de basketbalsport (topsportbeoefening). Bij sporthal St. Theunis blijft de tribune een knelpunt en is er de bergruimte een punt van aandacht;
- Veel verenigingen hebben de voorkeur om hun activiteiten zoveel als mogelijk te clusteren in één accommodatie. Dit is niet voor alle gebruikers mogelijk. Soms is een spreiding over meerdere accommodaties nodig wegens de omvang van de gebruiksvraag. Ook wijzigingen in de vraag, bijvoorbeeld door fluctuaties in aantal leden of specifieke behoeften als trainingsomvang en –dagen, kunnen leiden tot een spreiding van de activiteiten.

Conclusie

De noodzaak tot vernieuwing van accommodaties in de periode 2021-2030 biedt kansen om de aansluiting tussen vraag en aanbod verder te verbeteren. Op grond van de ontwikkelingen en wensen kan worden geconcludeerd dat er nog maar in beperkte mate behoefte is aan het accommodatietype gymzaal. Behoud van binnensportaccommodaties in de dorpen is een belangrijk punt van aandacht. Bij deze accommodaties is het van belang om te beoordelen welk aanbod recht doet aan de gebruiksvraag vanuit in het dorp. In Weert (stad) is er zowel overdag als in de avonduren voldoende vraag. De uitdaging hier is het behoud van een combinatie van accommodaties waarmee zowel de scholen als de verenigingen goed uit de voeten kunnen. Hierbij is een beperking van zowel overcapaciteit als ondercapaciteit gewenst. Bij het bepalen van de benodigde capaciteit is goed overleg met de gebruikers van belang. In deze gesprekken zijn het lange termijn perspectief en efficiënt gebruik van accommodaties belangrijke aandachtspunten.

4.2.2. Buitensportaccommodaties

Accommodatiebestand

Bij de buitensportaccommodaties bestaat het gemeentelijke accommodatiebestand in hoofdzaak uit sportvelden. Deze clubgebouwen zijn grotendeels in eigendom van de verenigingen. Sportvelden kennen een andere levenscyclus dan gebouwen. Natuurgrasvelden hebben in principe een 'oneindige levensduur'. Instandhouding van dit natuurproduct vergt wel jaarlijks groot onderhoud. Periodiek is ook een grondiger onderhoud nodig (veldrenovatie). De termijn en omvang van de werkzaamheden kan per locatie verschillen. Dit hangt samen met de specifieke situatie ter plaatse zoals de kwaliteit van de ondergrond (bijvoorbeeld de waterhuishouding). Voor de kunstgrasvelden is sprake van meer vaste cycli voor groot onderhoud/vervanging. De onderbouw van een kunstgrasveld gaat gemiddeld 30 jaar mee, de toplagen 10 jaar. Bij de kunstgras voetbalvelden is er sprake een harde termijnen voor vervanging van de toplagen. Overschrijding hiervan kan leiden tot afkeuring van de velden door de bond. Voor de periode 2021-2025 zijn voor het in stand houden van de huidige gemeentelijke buitensportaccommodaties een aantal veldrenovaties voorzien.

Ontwikkelingen / wensen met effect op kwantiteit accommodaties

- De aantallen leden van de buitensportverenigingen zijn sinds 2012 gedaald. Het aantal voetbalvelden en tennisbanen is in deze periode niet verminderd. Bij de voetbalverenigingen maakt de versnippering (veel locaties) dat er relatief veel velden nodig blijven. Tennisverenigingen kunnen makkelijker kiezen voor gebruik van minder velden en hierdoor kosten besparen, maar dat is geen passende oplossing voor de lange termijn;
- Een aantal tennisverenigingen wil stappen zetten om samen te werken en ook het aantal accommodaties verminderen. Zij proberen het draagvlak hiervoor verder te vergroten;
- De voetbalverenigingen willen graag onder regie van de gemeente onderzoeken hoe een gezonde toekomst kan worden geborgd. Effect op het accommodatiegebruik maakt hiervan onderdeel uit;
- De mogelijke ontwikkeling van meer buiten sporten door de scholen kan leiden tot een toename van de gebruiksvraag. Inpassing hiervan is geen knelpunt omdat het gebruik van de accommodaties overdag beperkt is.

Ontwikkelingen / wensen met effect op kwaliteit accommodaties

- De lasten moeten door steeds minder leden worden gedragen. Een deel van de voetbal- en tennisverenigingen zal hierdoor moeite krijgen om te investeren in onderhoud en vernieuwing van de eigen voorzieningen. Verduurzaming van deze voorzieningen zal, ondanks beschikbare rijkssubsidies en mogelijk een aanvullende gemeentelijke voorziening, in mindere mate kunnen plaatsvinden;
- Bij veel verenigingen vormen de kantine-opbrengsten een belangrijke bron van inkomsten. Inherent aan de daling van het aantal leden zijn ook deze inkomsten gedaald. Op korte termijn is ook het economisch perspectief als gevolg van de corona crisis ook niet gunstig. Aan de inkomstenkant kan dit versterkend werken (kantine- en sponsorinkomsten);
- Voetbalvereniging Wilhelmina ’08 wenst meer financiële ondersteuning van de gemeente en benoemt hierbij de ongelijke behandeling met andere verenigingen;
- Het RTC volleybal zou graag beschikken over meer en grotere beachvelden;
- Bij het onderwijs speelt de nadrukkelijke wens voor vernieuwing van sportpark St. Louis.

Conclusie

De daling van het aantal leden bij de buitensportverenigingen zet de levensvatbaarheid van de verenigingen onder druk. Dit speelt met name bij de voetbal- en de tennissport. Dit heeft een effect op het accommodatiegebruik. Op dit gebied zullen daarom stappen moeten worden gezet met als doel behoud van een goed en betaalbaar buitensportaanbod. Inzicht in de veranderingen die dit met zich mee brengt is van belang om goede afwegingen te kunnen maken met betrekking tot de gemeentelijke investeringen die op korte termijn nodig zijn in de accommodaties.
De omvang van de atletiek- en hockeyaccommodatie is ondanks de daling van het aantal leden nog passend. In 2018 en 2019 zijn de voorzieningen gerenoveerd en kunnen hiermee weer circa 10 jaar vooruit. Uitzondering hierop is één van de hockeyvelden. Renovatie hiervan dient op korte termijn nog plaats te vinden.

4.3. Ontwikkelingsrichtingen binnensportaccommodaties

a. Sporthal Boshoven

De ligging van deze hal is erg goed: centraal binnen Weert, goed bereikbaar en onderdeel van het grote sportpark Boshoven. De hal vervult een belangrijke functie voor de basisscholen in Weert Noord. Hiernaast vormt de hal momenteel de thuisbasis van de basketbalvereniging BAL en badmintonvereniging BC Weert '67.

Behoud van een sporthal op deze locatie is een logische keuze. Inpassing van het topbasketbal op deze locatie eveneens. De andere bestaande hallen zijn hiervoor momenteel niet geschikt. De vernieuwing van de sporthal biedt tevens de mogelijkheid om extra faciliteiten voor het topbasketbal (zoals bijvoorbeeld een krachtruimte) te betrekken in de plannen. Daarnaast vormt de vernieuwing een kans om de zaalsportcapaciteit in Weert uit te breiden. De locaties van de jonge accommodaties in Weert (Sporthal en gymzaal Aan de Bron, Sporthal St. Theunis, gymzaal Markeent en de sportzaal bij het KEC) bieden in combinatie met de (nieuwe) sporthal op sportpark Boshoven voldoende mate van spreiding van de binnensportaccommodaties in Weert. De noodzaak om een capaciteitsuitbreiding te realiseren dient wel nader te worden beoordeeld. De gebruiksverwachting voor de lange termijn speelt hierbij een rol, maar ook andere opties om dit te realiseren dienen te worden betrokken, zoals een intensiever gebruik van de sportzaal in de Philips van Horne en mogelijk gebruik van de sporthallen in Nederweert. Dit laatste hangt samen met de ontwikkeling van het gebruik in Nederweert. Tot slot is er ook zonder 'stenen' nog winst te behalen door het optimaliseren van het gebruik van de accommodaties (zie punt g).

Voorgesteld wordt een onderzoek uit te voeren naar de vernieuwing van sporthal Boshoven op basis van de volgende aspecten:

- Renovatie of nieuwbouw
- Behoud van de huidige capaciteit of uitbreiding (per direct of op termijn)

Uitkomst van het onderzoek is een aantal realistische scenario's met globale kostencalculaties. Hierbij dienen ook de kosten van de leegstaande voormalige businessclub (erfpachtrecht tot 2043) en de huisvesting van de gebruikers in de periode van nieuwbouw / renovatie worden betrokken.
Ook de vraag van basketbalverenging BAL om de mogelijkheid de hal over te nemen / het beheer te gaan uitvoeren te onderzoeken kan binnen dit traject worden meegenomen.

Planning
- Uitvoering onderzoek: november 2020 – maart 2021.
- Planuitwerking en uitvoering renovatie / nieuwbouw: 2022-2025.

b. Gymzaal Molenveld

Het gebruik van deze gymzaal is sinds 2015 gedaald, waarvan sterk in het laatste jaar. In lijn met het vastgestelde beleid in 2014 komt een sluiting van deze gymzaal daarom in beeld. Voorgesteld wordt geen nieuw gebruik meer in te plannen in deze gymzaal en in overleg met de gebruikers te starten met verplaatsing van het huidige gebruik naar andere accommodaties. Voorwaarde om de gymzaal vanaf het seizoen 2021-2022 uit gebruik te nemen is dat in gymzaal Markeent overdag ruimte vrij komt. Vereiste hiervoor is dat het gebruik van het voorgezet onderwijs in Markeent kan vervallen. Dit wordt betrokken in het overleg met het voortgezet onderwijs (zie punt i).

Planning
- Overleg over verplaatsing huidig gebruik: november 2020 t/m maart 2021.
- Op basis van het resultaat bepalen of sluiting mogelijk is vanaf het sportseizoen 2021-2022.

c. Gymzaal in Het Kwadrant

Deze gymzaal ligt in het oude bouwdeel (1972) van de schoollocatie Het Kwadrant en wordt nog volledig ingezet voor het bewegingsonderwijs. Stichting LVO werkt momenteel aan een huisvestingsplan wegens de (toenemende) overcapaciteit in de schoolgebouwen (terugloop leerlingen). Doelstelling is dat het plan nog in 2020 gereed is. Dan wordt duidelijk of het oude bouwdeel in de periode 2021-2030 in gebruik blijft. De effecten voor de huisvesting van het gymonderwijs dienen dan te worden beoordeeld en betrokken bij de verdere uitwerking.

d. Sporthal en sportzaal Stramproy

De bezetting van deze accommodaties is in de afgelopen jaren gedaald. Uit gebruik nemen van één van de accommodaties is niet haalbaar wegens de onderlinge verwevenheid van de hal en de zaal en de uitvoering van de sporthal (eenvoudige hal met beperkte faciliteiten). De technisch staat is goed. Algehele vernieuwing hoeft pas rond 2030 plaats te vinden. Dit biedt voldoende tijd om in overleg met de gebruikers te treden over de wijze van vernieuwing van de binnensportvoorziening in Stramproy. Capaciteit en functionaliteit kunnen dan weer goed worden afgestemd op de toekomstige gebruiksbehoefte. Het is gewenst hierbij de relatie met de omliggende sportvoorzieningen te betrekken. De sporthal en – zaal grenzen aan het sportpark. Ook de accommodaties van de handboog- en beugelvereniging liggen in de schaduw van de sporthal. De handboog- en voetbalaccommodatie zijn net als de sporthal- en zaal 'op leeftijd'. Ook de relatie met de binnensportvoorzieningen in Weert (stad) zal onderdeel moeten zijn van de planvorming.

<u>Planning</u>
- Oriënterend overleg met alle verenigingen: 2021 t/m 2023.
- Vervolgoverleg en onderzoek: 2024 t/m 2026.
- Planuitwerking en uitvoering: 2027-2030.

e. Sporthal Altweerterheide

In 2014 is het handhaven van de hal kritisch beoordeeld en afgezet tegen bijbouwen van extra capaciteit in Weert. Uiteindelijk is hier niet voor gekozen op grond van onder andere de volgende overwegingen: de nog goede staat van de hal, de verwevenheid van de hal met de voetbalaccommodatie (kantine en kleedlokalen) en hoge investeringskosten om de capaciteit in Weert uit te breiden. Ook werd nog potentie gezien in het verbeteren van de capaciteit overdag door het plaatsen van scholen en sportgroepen. Daarnaast zou door sluiting de mogelijkheid om sportactiviteiten uit Weert te verplaatsen bij sportevenementen verdwijnen.
Sinds 2014 is het gebruik van de hal niet toegenomen. De bezetting is laag en maar beperkt gerelateerd aan het dorp zelf. Het zaalvoetbal is iets in omvang gedaald en voor de andere verenigingen geldt nog steeds: alleen als het 'moet'. Met het oog op nieuwe investeringen in de hal richting 2030 wordt sluiting van de hal als uitgangspunt voorgesteld.
De termijn waarop dit mogelijk is, hangt samen met de mogelijkheid om de huidige activiteiten in deze hal elders in te passen. Hier ligt een koppeling met het traject van de vernieuwing van sporthal Boshoven (zie punt a) en mogelijk nog de sporthal en –zaal Stramproy (zie punt d). Ook dient het besluit in het in 2017 vastgesteld voorzieningenplan voor Altweerterheide hierbij te worden betrokken. Hierin is vastgelegd dat de sporthal een functie kan vervullen voor grotere dorpse activiteiten.
Bij een daadwerkelijke sluiting van de sporthal in Altweerterheide vervalt de mogelijkheid om zaalhockey in te passen in een gemeentelijke sporthal. In de vorige beleidsnota is dit al benoemd samen met de optie om de haalbaarheid van een tent op sportpark St. Theunis te onderzoeken (ruimtelijk en financieel). Het blijft een keuze van de vereniging of zij dit willen onderzoeken en op welke termijn. Hierbij kan de optie voor medegebruik door andere verenigingen / organisaties worden betrokken. Stichting Waarborgfonds voor de Sport (SWS) kan zo nodig beoordelen of een garantstelling voor een geldlening haalbaar is.

f. Turnhal

Het gebruik van de huidige turnhal kan mogelijk na 2028 worden voortgezet door verlenging van de huur. Zowel de gemeente en Horne Quartier hebben echter de optie om de huur per 2028 op te zeggen. Binnen het accommodatiebeleid dient daarom rekening te worden gehouden met alternatieven. Koppeling van huisvesting aan een andere sportlocatie is geen strikte vereiste, maar kan wel meerwaarde bieden. Dit is ook zichtbaar in de in 2017 uitgevoerde haalbaarheidsstudie waarbij naast de huidige locatie de volgende locaties als voorkeur zijn benoemd:
- Nieuwbouw aan sporthal Boshoven
- Nieuwbouw op sportpark St. Louis
- Nieuwbouw aan sporthal St. Theunis

Vanuit dit perspectief dient de komende jaren bij ontwikkelingen van/op sportlocaties een potentiele huisvesting van de turnsport op termijn te worden betrokken. Een keuze voor de huisvesting van de turnverenigingen na 2028 hangt uiteraard altijd samen met de verdere ontwikkeling van de verenigingen en de prognose voor de langere termijn.

Planning
- Beoordelen mogelijkheid verlenging huurtermijn van de huidige turnhal: 2024.
- Voorbereiding verlenging huur of herhuisvesting: 2025-2027.

g. Optimaliseren accommodatiegebruik

Bij alle gebruikersgroepen zijn er kansen om de binnensportaccommodaties efficiënter te gebruiken. Mogelijk kunnen een aantal knelpunten die gebruikers ervaren zo worden beperkt. Voorgesteld wordt hierover in gesprek te gaan met de gebruikers. Eventuele aanpassingen in accommodaties die hieraan kunnen bijdragen worden hierbij ook meegenomen. Onderstaand zijn per gebruikersgroep al een aantal onderwerpen. Vanuit de gebruikers kunnen aanvullingen worden ingebracht.

Basisonderwijs
- Optimaliseren gebruik capaciteit binnensportaccommodaties gekoppeld aan de invulling van de 'norm' van 2 uur bewegingsonderwijs vanaf 2023.

Voortgezet onderwijs
- Intensiveren gebruik eigen accommodaties;
- Gelijke vraag naar uren gedurende het gehele schooljaar (geen piekvraag meer voor Kerst);
- Alternatieven voor gebruik van reguliere binnensportaccommodaties voor invulling van de sportactiviteiten;
- Gebruiksmogelijkheden ruimte eerste verdieping sporthal Aan de Bron.*

Verenigingen
- Optimaliseren accommodatiegebruik door keuzes verenigingen;
- Optimaliseren accommodatiegebruik door overleg en samenwerking tussen verenigingen;
- Verbetering tribunecapaciteit en bergruimte sporthal St. Theunis (opnieuw) onderzoeken.

Sportgroepen
- Optimaliseren accommodatiegebruik door herschikking (o.a. door mogelijke sluiting gymzaal Molenveld).

**Er is een multifunctionele ruimte achter de kantine in sporthal Aan de Bron. Deze ruimte had voorheen een functie bij wedstrijden van het topvolleybal. De ruimte dient opnieuw te worden ingevuld. Inzet voor beweegactiviteiten wordt als eerste optie onderzocht.*

Planning
- Overleg: november 2020 t/m maart 2021.
- Uitvoeren resultaten: vanaf 2021.

h. Actualiseren gebruiksregeling

De huidige gebruiksregeling voor de sportaccommodaties dateert uit 2010. Inmiddels hebben de nodige wijzigingen plaatsgevonden in het accommodatiebestand. Een actualisatie is daarom gewenst. Gekoppeld aan punt g zijn belangrijke aandachtspunten hierbij: de annuleringsregeling en de criteria voor toewijzing van de accommodaties. De annuleringsregeling belemmert soms een efficiënt accommodatiegebruik en het strikt hanteren van de geformuleerde criteria strookt niet altijd met de voorkeur om de accommodaties toe te wijzen op basis van redelijkheid en billijkheid. Het werkt soms afstand tussen gebruikers in de hand. Een meer gedeelde verantwoording hierin van gemeente en gebruikers is het streven.

Planning
- Voorbereiding en overleg: 2020 en 2021;
- Nieuwe gebruiksregeling: vanaf 2021.

4.4. Ontwikkelingsrichting buitensportaccommodaties

a. Onderzoek gezonde toekomst voetbalsport

De voetbalverenigingen onderkennen dat de huidige situatie van de voetbalsport in Weert niet toekomstbestendig is en dat het nodig is hierin stappen te gaan zetten. Belangrijk onderdeel hiervan is het in beeld brengen van de gevolgen voor de huisvesting. De huisvesting is voor de verenigingen de grootste kostenpost. Ook de gemeente maakt jaarlijks hoge kosten voor het in stand houden van de voetbalvelden. Gezien de forse daling van het aantal leden sinds 2012 is een nieuw oordeel van de balans tussen kosten en het gebruik van velden gewenst. Daarnaast vragen grote investeringen, zoals bijvoorbeeld de renovatie van kunstgrasvelden, een doorkijk van minimaal 10 jaar. Voorgesteld wordt daarom een integraal onderzoek (Weert breed) uit te voeren. Hierbij dient de huidige situatie goed in kaart te worden gebracht:
- De situatie van de verenigingen in financieel, organisatorisch en sportief opzicht en de verwachte ontwikkeling hierin;
- De staat van de clubvoorzieningen (technische staat en duurzaamheid) en de mogelijkheden en noodzaak tot investeringen in de komende jaren;
- De jaarlijkse kosten van de gemeente voor het in stand houden van de accommodaties en de noodzaak tot investeringen hierin in de komende jaren.

Vanuit bovenstaande inventarisatie kunnen realistische scenario's worden uitgewerkt op basis waarvan vervolgstappen worden voorgesteld in de definitieve nota. In veel gemeenten zijn de afgelopen jaren soortgelijke trajecten doorlopen waarbij schaalvergroting een onderdeel van de oplossing is. Veel van de huidige voetballocaties in Weert zijn (relatief) beperkt in omvang. Dit vormt mogelijk een extra uitdaging.

Planning
- Uitvoering onderzoek: november 2020 – maart 2021.

b. Tennissport

In paragraaf 3.4.2. is het traject beschreven dat de tennisverenigingen onder leiding van de tennisbond hebben doorlopen en het vervolg dat hieraan nog in 2020 wordt gegeven. Buiten de erfpacht van de grond en de jeugdledensubsidie levert de gemeente geen bijdrage aan de tennisclubs. Er is daarom geen aanleiding om een aanvullend onderzoek vanuit de gemeente te starten. De verenigingen hebben een duidelijk inzicht in hun situatie en kunnen hierin zelf keuzes maken. Ook de gemeentelijke grondpositie vormt op dit moment geen aanleiding voor regie vanuit de gemeente.

Het monitoren van de voortgang is wel van belang. Zo is er tijdig inzicht in eventuele wensen tot wijzigingen vanuit de verenigingen en kan zo nodig hierop worden ingespeeld. Vanuit dit perspectief is een mogelijkheid om de tennisaccommodatie in Boshoven te vergroten reeds een aandachtspunt.

De Grensmeppers (Stramproy) en TC Altweerterheide hebben geen deel uitgemaakt van het onderzoek. TC De Grensmeppers is in staat de accommodatie te vernieuwen en verduurzamen. In overleg met de gemeente is de erfpacht hiervoor tussentijds verlengd. Voorgesteld wordt daarom naast het monitoren van het traject voor samenwerking contact te leggen met TC Altweerterheide om inzicht te krijgen in de situatie van deze vereniging.

Planning:
- Monitoren voortgang traject samenwerking: continu
- Overleg TC Altweerterheide: 2020

c. Sportpark St. Louis

In het coalitieprogramma 2018-2022 is binnen het thema 'leefbaarheid' de herinrichting van sportpark St. Louis als een speerpunt opgenomen. Als streven is benoemd: ' het park terug te geven in handen van de wijk en samen met de inwoners te komen tot een herontwikkeling'.

Gezien de huidige functies die het park heeft, is het van belang om buiten 'de inwoners' meerdere partijen hierbij te betrekken. Dit zijn:
- Het voortgezet onderwijs (Philips van Horne): deze school vult hier het buitenprogramma van het bewegingsonderwijs in. De school blijft hier in principe gehuisvest tot 2038. Gebruik door de school dient te worden geborgd want een geschikt alternatief op korte afstand van het gebouw van de Philips van Horne SG is er niet.
- Het basisonderwijs: de locatie is ook geschikt voor gymlessen van het basisonderwijs. Basisschool Aan de Bron is bijvoorbeeld naast het park gehuisvest. Ontwikkelingen binnen het onderwijs zoals beschreven in paragraaf 2.4.1. kunnen leiden tot een gebruiksvraag vanuit het basisonderwijs;
- Voetbalverenigingen: het onderzoek naar de toekomst van de voetbalsport (zie punt a) zal inzicht geven in de behoefte om op deze locatie voetbalvelden te behouden. Momenteel maakt voetbalvereniging Wilhelmina '08 nog gebruik van dit park en heeft hier ook een clubvoorziening;
- Punt Welzijn: deze welzijnsorganisatie vult hier momenteel jongerenwerk in en heeft aangegeven deze functie heel graag op deze locatie te blijven vervullen.

Voorstel is om in de definitieve nota het kader te bepalen voor de herinrichting van sportpark St. Louis, zodat op basis hiervan in 2021 kan worden gestart met de uitwerking van een concreet herinrichtingsplan.
Ter voorbereiding hierop dienen bij de huidige gebruikers van het park en bij de inwoners de behoeften voor toekomstig gebruik / toekomstige functies worden geïnventariseerd. Het begrip inwoners hoeft niet beperkt te blijven tot 'de wijk'. Bij de functies schoolsport en jongerenwerk zijn mogelijk functies aan te haken die een bredere reikwijdte hebben dan de directe omgeving. Te denken valt aan particuliere sportaanbieders en sportverenigingen. Verder heeft de coronacrisis meer sportaanbieders 'naar buiten' gebracht en kan ook de wens van het RTC volleybal voor meer beachvelden in dit traject worden beoordeeld. Bij een bredere gebruiksbehoefte, bijvoorbeeld vanuit de wijk en de volleybalvereniging is dit mogelijk een passende functie.
Op basis van het onderzoek naar de toekomst van de voetbalsport (gereed maart 2021) kan worden beoordeeld of er ruimte op het park moet blijven voor de voetbalsport en in welke vorm.

Planning
- Overleg met gebruikers en inwoners: november 2020 t/m maart 2021.

4.5. Kosten

Kosten uitvoering onderzoeken

De acties die zijn benoemd in deze nota voor de periode 2020 en 2021 worden intern uitgevoerd binnen de bestaande personele formatie. Uitzondering hierop vormen de onderzoeken voor sporthal Boshoven en de toekomst van de voetbalsport. Voor deze onderzoeken is ook inzet van een extern adviesbureau vereist. Deze zijn als volgt geraamd:

- Sporthal Boshoven: € 27.500,- inclusief BTW
- Voetbalclubs: € 20.700,- exclusief BTW

Voor deze kosten is een dekkingsvoorstel voorgelegd bij besluitvorming over deze nota.

Doorkijk beschikbare dekking voor uitvoering keuzes definitieve nota 2021-2030

In de definitieve nota wordt een uitvoeringsprogramma opgenomen met een dekkingsvoorstel.
Bij de dekkingsvoorstellen kunnen de volgende middelen worden betrokken:

Budget onderwijshuisvesting
In dit budget zijn middelen gereserveerd voor vervanging van bestaande binnensportaccommodaties.

Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP)
In het MJOP voor de gemeentelijke (sport)accommodaties zijn middelen geraamd voor groot onderhoud en renovaties.

Jaarlijkse huurlasten en exploitatielasten
De jaarlijkse huur- en exploitatielasten van te vervallen of te vernieuwen accommodaties vormen een beschikbare dekking voor de exploitatielasten van te realiseren / te vernieuwen accommodaties.

Bijlage
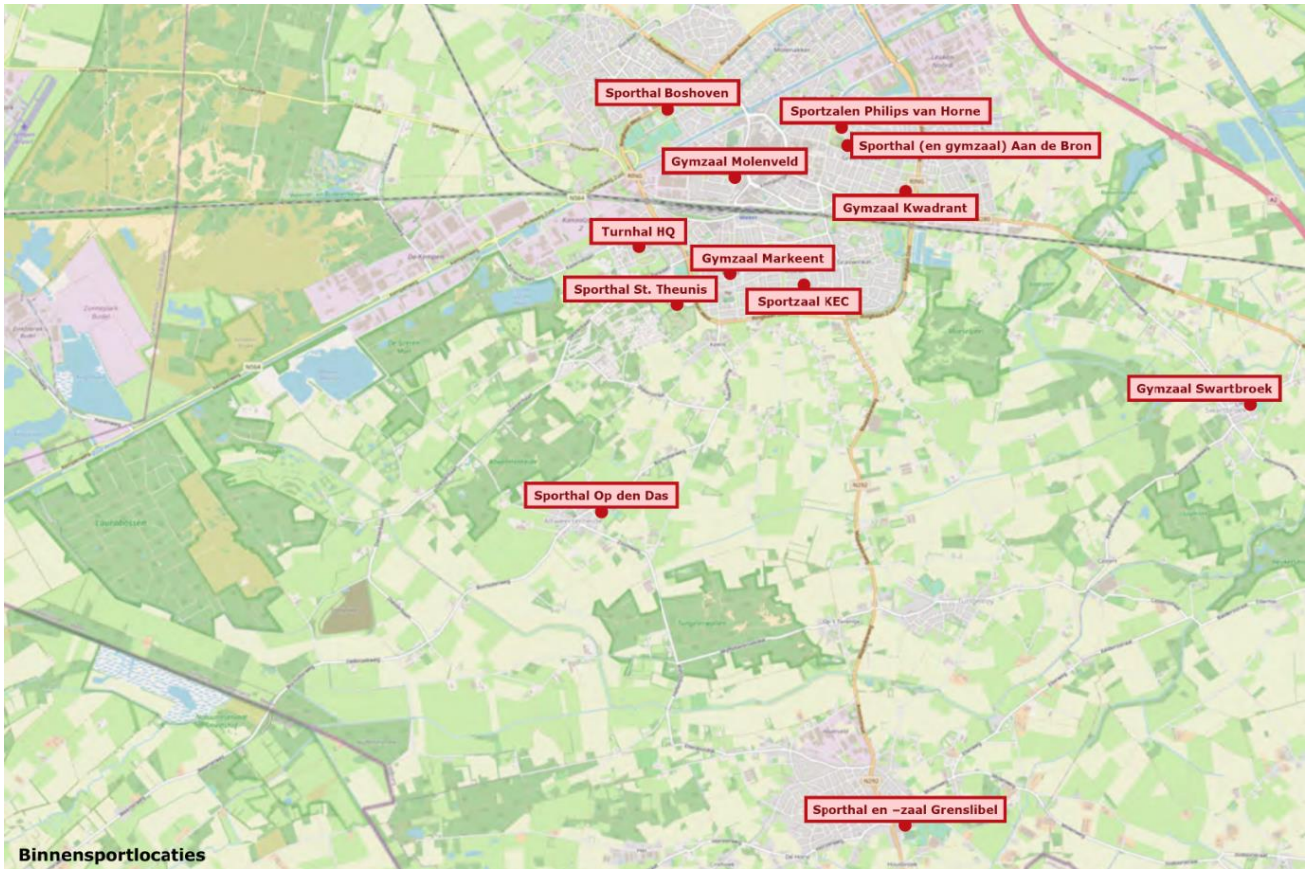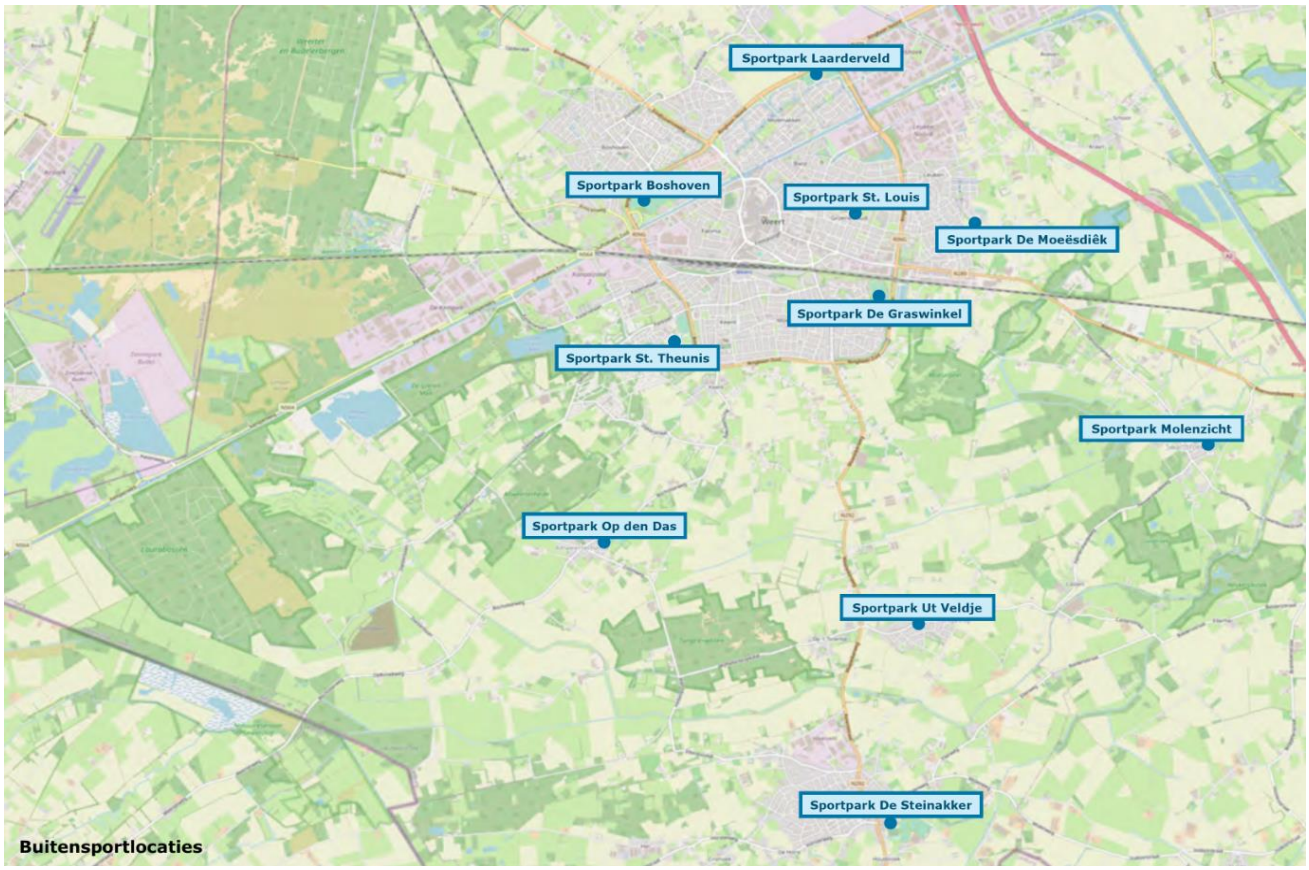
Overzichtskaartjes binnen-en buitensportaccommodaties.